

Locale Belangen

Orgaan van de Vereeniging voor Locale Belangen.

Verschijnt den 1sten en 16den van elke maand.

De Vereeniging is opgericht in 1912 en als rechtspersoon erkend bij Gouvernements Besluit d. d. 31 Juli 1922 No. 75. Zij stelt zich ten doel, de ontwikkeling van het gewestelijk en plaatselijk zelfbestuur en de algemeene belangen van locale ressorten te bevorderen.

Commissie van Redactie:

F. W. M. KERCHMAN, G. de RAAD, R. SLAMET.

Redactie-Secretaris: H. OBBINK.

Redacteur voor locaal-technische aangelegenheden: J. J. G. E. RÜCKERT.

Vaste medewerkers: Mr. C. J. van HASSELT, Gerard JANSEN, Mr. M. D. de JONG,
Th. van KEMPEN, en Dr. H. J. LEVELT.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.

Stukken den Secretaris betreffende te zenden aan den heer G. de Raad, Karrenweg 204, Semarang, die betreffende den Penningmeester aan den Heer F. W. M. Kerchman, Pendrian 23, Semarang. Alle voor de Redactie bestemde stukken te zenden aan den Redactie-Secretaris, den heer H. Obbink, Palmenlaan Zuid 41, Semarang.

De verkiezingen voor den Volksraad.

De nieuwe Volksraad is, voorzooverre hij door verkiezingen wordt samengesteld al weder gevormd. Verrassingen hebben ze niet opgeleverd, de neuzen waren geteld en men wist nagenoeg te voren, wie als gekozenen uit de stembus zouden komen. Zoo was dan ook van den aanvang af wel bekend, dat geen decentralisatieman in engeren zin zou verkozen worden. De verkiezingen hebben in dit opzicht wel aan de verwachting beantwoord. Waren in den ouden Volksraad vele leden aan te wijzen, die op het gebied der decentralisatie hun sporen hebben verdiend, in de leden, die tot nu toe uit de bus kwamen, vermogen we geen aanhangers der decentralisatiegedachte te onderkennen.

Dit is te meer eigenaardig, waar de idee op zichzelf in de verschillende partijen haar aanhangers vindt, doch hetzij met opzet, hetzij door allerlei toevallige omstandigheden, de decentralisatie heeft nog geen harer onverdachte kampioenen in den nieuwen Volksraad.

Nu is de hoop nog gericht op de benoemingen, maar of deze hoop zal worden bevredigd is eenigszins te betwijfelen. Wel zullen we den Heer Stokvis onder de benoemden kunnen zien, doch bij hem is de decentralisatie

reeds lang ondergegaan in den sociaal-democraat. Van tijd tot tijd glimlacht hij nog wel eens bemoedigend in de richting der locale ressorten, maar daarbij blijft het dan ook. En voorts bestaat er niet de minste zekerheid, dat de nieuwe Volksraad onder zijn benoemde leden iemand zal tellen, die zich de zaak der decentralisatie in haar geheele uitgestrektheid met hart en ziel zal aantrekken.

Afgedacht van allen politieken strijd en elke persoonlijke voorkeur valt dit zeer te bejammeren. Want veel meer dan in Holland of in een ander land heeft de zaak der locale autonome gemeenschappen haar voorvechters noodig in het College, dat zoo grooten invloed heeft op den algemeenen gang van zaken.

Het zou niet zoo erg zijn, wanneer hier te lande de locale autonomie reeds een onomstreden bezit ware, wanneer bevoegdheidsstrijd zich beperkte tot eenige op zichzelf staande gevallen, wanneer ieder orgaan van gezag en bestuur reeds de juiste plaats wist, welke het moest innemen, wanneer de financieele verhouding tusschen ressorten en centrale regeering geregeld was, in het kort wanneer de locale ressorten juridisch en financieel wisten, waar ze aan toe waren. Doch dit alles is nog een toekomstdroom en meermalen is het in den laatsten tijd voorgekomen, dat de locale raden zich bedreigd zagen in hun gezag en werk, dat het B. B. corps weer greep, naar wat onttrokken was aan zijn bemoeienis en zich in dit streven zag gesteund door de Regeering. De positie der locale ressorten is nog steeds niet stevig genoeg, om daadwerkelijken steun in den Volksraad te kunnen ontberen.

Afgescheiden van de gewone politieke indeeling in I. E. V., V. C., I. K. P., C. S. P., P. E. B. etc., afgescheiden ook van de verdeeling in sini en sana partij, valt er een tweede indeeling waar te nemen die eveneens aanleiding geeft tot strijd, een strijd, die niet minder fel is, waar hij ook meermalen wordt uitgevochten achter de groene schrijftafel, de strijd over de vraag: Heeft Ned.-Indië bij voortdurende behoefte aan een B. B. corps in den vorm, zooals we dit thans kennen of moet men meer den kant uit der ontwikkeling van het Locaal Zelfbestuur. Het B. B. corps vertegenwoordigt in zich zelf een eerbiedwaardige traditie, het heeft een eervol verleden, het heeft nog een positie, die het in staat stelt, veel bij te dragen tot den bloei van Indië. Maar zijn macht en invloed is sinds en door de instelling der zelfstandige locale gemeenschappen wel belangrijk ingekrompen. Dit is de heeren een doorn in het oog niet alleen, maar ze beschouwen inderdaad welvaart en orde hier te lande onverbrekkelijk samengesnoerd met de belangen en de positie van het B. B. corps.

De algemeene vergadering van leden der Vereeniging van Ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur in Nederlandsch-Indië, gehouden te 's Gravenhage

op 21
maats
koms
diger
dat
inrich
uiting
en da
om in
en
keling
Hie
ten a
diens
van f
len v
van
wel
zich
lang
woor
Hie
het g
wat b
zegt,
beho
beho
De
onder
niet k
Zek
doch
ren c
syste
doch
band
Regee
borg
stuurs
Intu
een s
het m

op 28 November 1930, sprak als haar meening uit, „dat de staatkundige en maatschappelijke verhoudingen in Nederlandsch Indië tot in afzienbare toekomst een organisatie van Nederlandsche bestuursambtenaren als vertegenwoordigers van het centrale gezag ten aanzien van alle bevolkingsgroepen vereischen;

dat bedoelde organisatie van Nederlandsche bestuursambtenaren, wat haar inrichting en bevoegdheden betreft, in staat behoort te zijn om de levensuitingen in alle lagen der maatschappij waar te nemen en te onderkennen en daarbij de beschikking behoort te hebben over de noodige middelen om in alle omstandigheden het gezag te handhaven,

en dat de politieke hervormingen binnen Ned. Indië geenszins een afbrokkeling der genoemde grondbeginselen met zich behoeven te brengen”.

Hier wordt duidelijk en klaar gesteld, dat de belangen van Ned.-Indië ten allernauwste zijn verbonden met de goede organisatie van den B. B. dienst, hier wordt onomwonden verdedigd, dat alleen onder de voogdij van het B. B. Ned. Indië rustig en veilig kan zijn. Zeker, enkele onderdeelen van de bestuurstaak kunnen beter behartigd worden door organen van plaatselijk zelfbestuur, men is nog wel zoo vriendelijk, men heeft nog wel zooveel zin voor realiteit, om dit toe te stemmen, maar alles moet zich buigen onder den scepter van het B. B. Dit streven, dat al jaren lang valt waar te nemen, werd op deze vergadering nu eens precies onder woorden gebracht.

Hier ziet men dus, hoe de waarlijk niet geringe macht van het B. B. in het geweer wordt geroepen om voorzooverre mogelijk, de decentralisatie, wat betreft haar innerlijk beginsel ongedaan te maken. Het beginsel, dat zegt, dat wat plaatselijk geregeld *kan* worden, ook plaatselijk geregeld *behoort* te worden, dat daartoe de locale raden zooveel mogelijk vrijgelaten behooren te worden.

De vereeniging van ambtenaren B. B. wil wel de plaatselijke raden, doch onder de ambtenaren B. B., terwijl de decentralisatie juist deze laatste band niet kan aanvaarden, zal zij niet geheel haar bestaansrecht verliezen.

Zeker, de locale raden hadden aanvankelijk zeer bescheiden bevoegdheden, doch ze bevatten reeds in hun bescheiden begin, de kiemen van den lateren opbloei, ze bevatten in zich reeds de kiemen van een nieuw regeersysteem, een systeem dat berust op het mederegeeren van de geregeerden, doch dan niet onder het gezagsapparaat van den ouden tijd, doch in den band en in de banen der nieuwe wetgeving. En deze nieuwe vorm van Regeering is hier te lande, dit is onze oprechte overtuiging, een betere waarborg voor orde, veiligheid en welvaart dan het meest voortreffelijke bestuurscorps, dat volledig toegerust ware met machtsmiddelen.

Intusschen leveren deze twee gezichtspunten stof voor voortdurenden strijd, een strijd, die ook in den Volksraad zal moeten worden uitgestreden. Nu is het merkwaardige dezer verkiezing, dat de kiescolleges voor den Raad, geen

enkele speciale voorstander van hun speciale belangen hebben gekozen, doch dat wel hun aartstegenstanders zich met succes hebben geweerd. Dit is heel goed te verklaren omdat men nu eenmaal als lid eener politieke partij op de kandidaten van die partij behoort te stemmen, terwijl de B. B. ers in de regentschapsraden voor een groot deel niet bij een partij zijn aangesloten. Hoe dit ook zij, een feit is, dat de decentralisatie, als zoodanig, zeer zwak in den komenden Volksraad vertegenwoordigd zal wezen, wanneer men het resultaat der verkiezingen in het oog houdt, en dat op een oogenblik, dat men zich opmaakt om haar in haar grondslagen aan te lasten, op een oogenblik, dat de regeeringsgemachtigde al reeds bij voorbaat decreteert, dat de locale ressorten de salarissen hunner ambtenaren behooren te verlagen. Dit moge dan gezegd worden in een aanval van bezuinigingsextase, het duidt wel aan, dat men het in de hooge regeeringskringen niet zoo nauw neemt met de autonomie der locale ressorten.

Ook daarom moet in den nieuwen volksraad duidelijk de stem der decentralisatie worden gehoord. Zij is een zaak van te groot belang om niet voor het minst één bijzonderen pleitbezorger te hebben. Het gedenboek, kort geleden uitgekomen, heeft iederen lezer moeten overtuigen van hetgeen de decentralisatie heeft tot stand gebracht in het belang van Indië. We zouden verder willen gaan en de stelling durven poneeren: „Goed toegepaste en ontwikkelde decentralisatie is een eerste voorwaarde voor de rustige ontwikkeling dezer landen. Zij vormt een behoorlijke veiligheidsklep voor alle nationale en locale strevingen, zij is onmisbaar om te komen tot meer gezonde verhoudingen in Ned.-Indië. En het ware een daad van slecht regeerbeleid om tegenover alle verzet ook van ambtelijke of liever speciaal van ambtelijke zijde, niet in den Volksraad deze decentralisatie zelve de gelegenheid te geven haar stem te doen hooren.

Zijne Excellentie zal bij deze benoemingen wel niet alle verlangens kunnen bevredigen. Maar een strooming van zoo overwegend belang voor de politieke ontwikkeling van Indië kan en mag haar vertegenwoordiger niet missen in een tijd als deze.

S e m a r a n g, Februari 1931.

G. DE RAAD.

Scheidsgerechten en commissies van bindend advies.

Reeds een aantal jaren bestaan in enkele gemeenten hier te lande commissies of colleges voor ambtenaarszaken, nu eens onder den naam van scheidsgerecht, dan weer aangeduid als personeelscommissie.

Evenals in Nederland zijn deze colleges bij raadsverordening in het leven geroepen. Zij danken hun ontstaan aan de overtuiging, dat de hoogste

belang
als m
de tot
als bi
in de
die al
den, i

Dit
gekon
toeber
ningen
geen

Wo
twijfe
veelvr
van b
aan c
recht
de be

He
145 o
artike
nanti
In de
aan c
aan ,

Nu
waar
afgaa
word
recht
kan a
gehee
heid
zelve
aanzi
lijken
hoew
en w
wege
ontsl

1) F
I

belangen der ambtenaren, in het bijzonder waar het geldt hun aanblijven als medewerker aan de gemeentelijke taak, niet uitsluitend in handen van de tot strafoplegging bevoegde autoriteit behooren te berusten. Het wordt als billijk gevoeld niet alleen, dat de ter bestraffing voorgedragen ambtenaar in de gelegenheid gesteld wordt zich te verdedigen, doch ook dat personen, die als de vertegenwoordigers van zijn belangen beschouwd kunnen worden, invloed uitoefenen op de te nemen beslissing.

Dit beginsel is niet in alle gemeenten op dezelfde wijze tot uitdrukking gekomen. Zoowel de samenstelling van de bedoelde colleges als de hun toebedeelde taak zijn op onderscheiden manieren in de personeelsverordeningen geregeld. Ook zijn vormen mogelijk, die tot dusver hier te lande geen toepassing hebben gevonden.

Wordt de wettigheid van zuiver adviseerende lichamen door niemand in twijfel getrokken, anders is het gesteld met een tweetal in Nederland veelvuldig en ook hier te lande voorkomende vormen, nl. de commissie van bindend advies, die — zooals de naam aangeeft — bindende adviezen aan de tot strafoplegging bevoegde autoriteit verstrekt, en het scheidsgerecht met supreme bevoegdheid, dat in hoogste instantie beslist en zelfs de besluiten van den autonomen raad kan aantasten.

Het gaat hier om de interpretatie van het woord „anderen” in artikel 145 der gemeentewet, welk artikel werd nagevolgd bij de redactie van de artikelen 44 der Locale Raden-ordonnantie, 40 der Stadsgemeente-ordonnantie, 31 der Provincie-ordonnantie en 29 der Regentschaps-ordonnantie.¹⁾ In deze artikelen wordt het recht van benoeming en ontslag in beginsel aan den raad toegekend, doch de raad wordt bevoegd verklaard dit recht aan „anderen” te delegeren.

Nu moge aanstonds worden opgemerkt, dat de bepaling eener verordening, waarbij 's raads beslissing nopens ontslag gebonden wordt aan het voorafgaand advies eener personeelscommissie, formeel niet beschouwd kan worden als *delegatie* van het in beginsel aan den raad toekomend ontslagrecht aan zoodanige commissie. Van delegatie van dit recht aan „anderen” kan alleen dan sprake zijn, wanneer de raad zijn bedoelde bevoegdheid geheel uit handen geeft, dan wel een scheidsgerecht met supreme bevoegdheid instelt. d.i. een beroep van 's raads beslissing op een door den raad zelve bij verordening ingestelde instantie mogelijk maakt. Kan derhalve ten aanzien van commissies van bindend advies niet van delegatie in den eigenlijken zin van het woord gesproken worden, niet te ontkennen valt, dat, hoewel *formeel* de beslissing aan den raad c. q. het college van burgemeester en wethouders gelaten wordt, de genoemde commissies veelal een overwegenden invloed zullen uitoefenen en in de hier bedoelde gevallen het ontslag feitelijk aangeven.

¹⁾ Het betreft hier een van de talrijke gevallen, waarin men tot goed begrip van de Indische wetsbepalingen de Nederlandsche bronnen moet raadplegen.

Bekend is het standpunt dat door prof. Oppenheim ¹⁾ ten aanzien van de onderwerpelijke interpretatie-kwestie wordt ingenomen. Met Mr. van der Stok ²⁾ is hij van meening, dat met die „anderen” alleen andere, in de wet bekende bestuursorganen bedoeld kunnen zijn en dat de wetgever onmogelijk kan hebben gewild, dat de raad zijn benoemingsrecht aan Jan, Piet of Klaas zou kunnen delegeren. Aangezien scheidsgerechten e.d. geen bestuursorganen zijn, die de gemeentewet kent — zoo betoogt de genoemde hoogleeraar — kan men hun niet de eindbeslissing over een ontslag geven, ook niet wanneer die beslissing den vorm draagt van een bindend advies.

Een ruime opvatting van het woord „anderen” wordt voorgestaan in het werk van Van Loenen en van Blaupot ten Cate ³⁾, waar er op gewezen wordt, dat weliswaar de in artikel 145 der gemeentewet mogelijk gemaakte delegatie in den regel slechts aan burgemeester en wethouders zal worden verleend, doch dat er naar de woorden der wet geen bezwaar bestaat, dat de raad het benoemings- en ontslagrecht ook op anderen — niet-bestuursorganen — overdraagt.

Ook Mr. Bool ⁴⁾, staat op dit standpunt. Zijns inziens is de meening van Mr. van der Stok, dat de bestuurstaak uitsluitend tusschen raad, burgemeester en wethouders en burgemeester moet zijn verdeeld, alleen juist voor zoover de wet niet anders bepaald of delegatie toelaat. „Dit laatste doet zij hier met zoo-veel woorden; het zou ondankbaar en onpractisch zijn daarvan een te beperkt gebruik te maken. Zoo zal dus bijv. ook aan ambtenaren (bijv. den directeuren van bedrijven en diensten) de bevoegdheid tot benoeming van personeel, behoorende tot hun diensttak, kunnen worden gegeven”. Een scheidsgerecht, dat in hoogste instantie beslist acht hij evenwel in strijd met de gemeentewet, die er van uitgaat dat de bevoegdheid tot ontslag ligt bij het orgaan, dat bevoegd is tot benoeming van den betrokken ambtenaar. Waar het scheidsgerecht met benoemingen niets te maken heeft kan daaraan de bevoegdheid om over ontslag van ambtenaren te beslissen niet worden gegeven. ⁵⁾

De bezwaren van hen, die op theoretische gronden de wettigheid der in de praktijk veelal nuttig gebleken scheidsgerechten en commissies van bindend advies betwisten, zijn niet zoozeer op de letter als wel op den geest, het stelsel der gemeentewet gebaseerd. Het zwaartepunt wordt daarbij gelegd op het stelsel van verantwoordelijkheid dat de gemeentewet kent, met welk stelsel een delegatie op andere autoriteiten dan de klassieke gemeentebesturen in strijd geacht wordt. Zoo schrijft Oppenheim (II, blz. 409):

1) Het Nederlandsch Gemeenterecht, 5de druk, deel II, blz. 409.

2) De rechtstoestand der gemeente-ambtenaren, diss. Leiden 1919.

3) De gemeentewet en hare toepassing, deel II, blz. 214.

4) De gemeentewet (1930), blz. 392.

5) t. a. p. blz. 406.

„Zij (d
het ho
den bu
gemees
kort d
verantw

Daar
lijkheid

Wat
ordonn
Regent
de met
autorite
de colle

De l
door o
van we
(artikel
men, in
delegat
stuurso
voorzit
slechts
nomen
oorspre
40 S. C
van To
nantie
nemen.

Trou
heid v
geven
schenk
het me

Dat
moreel
tegen
traire t
opinie

Door
Staatsk

„Zij (de wet) heeft de bevoegheid om te ontslaan gelegd in handen van het hoogste gemeentelijk orgaan, of van burgemeester en wethouders of den burgemeester in de gevallen door haar zelf genoemd, of ook van burgemeester en wethouders in de gevallen die de raad zou bepalen, in het kort dus in handen van hen, die voor den goeden gang van het bestuur verantwoordelijk zijn.”

Daartegenover heeft het scheidsgerecht louter een moreele verantwoordelijkheid, waarop geen enkele sanctie bestaat.

Wat leert de Indische wetgeving op dit punt? Zoowel de Stadsgemeente-ordonnantie (artikel 98) als de Provincie-ordonnantie (artikel 76) en de Regentschaps-ordonnantie (artikel 74) kennen de verantwoordelijkheid van de met de dagelijksche leiding en uitvoering van zaken belaste colleges en autoriteiten aan den raad. Deze verantwoordelijkheid bestaat zoowel voor de colleges van dagelijksch bestuur als voor hun voorzitters.

De Locale Raden-ordonnantie evenwel kende vóór 1922, het jaar waarin door opneming van de artikelen 25h t/m 25n de mogelijkheid tot benoeming van wethouders geschapen werd, alleen een verantwoordelijken voorzitter (artikel 18). Deze was naast den raad het eenige bestuursorgaan, zoodat men, indien het de bedoeling van den ordonnantiewetgever geweest was de delegatie-mogelijkheid in artikel 44 der Locale Raden-ordonnantie tot „bestuursorganen” te beperken, in stede van het woord „anderen” „’s raads voorzitter” had mogen verwachten. Nu een meervoudsvorm gebruikt is valt slechts te concluderen, dat de wetgever een ruimer standpunt heeft ingenomen en er is geen reden om het artikel thans anders uit te leggen dan oorspronkelijk in de bedoeling kan hebben gelegen. Waar nu de artikelen 40 S. G. O., 31 P. O. en 29 Rg. O., blijkens de onderscheidene Memories van Toelichting, mede op het meergenoemd artikel der Locale Raden-ordonnantie berusten, ligt het voor de hand ook hier het ruime standpunt in te nemen.

Trouwens, uit een taalkundig oogpunt valt niet te twijfelen aan de juistheid van de bovenvermelde bij Van Loenen en Blaupot ten Cate weergegeven opvatting, dat de bewoordingen der wet den raad de bevoegdheid schenken zijn benoemings- en ontslagrecht te delegeren aan wie hem daartoe het meest geschikt voorkomt.

Dat de scheidsgerechten en commissies van bindend advies alleen een moreele verantwoordelijkheid hebben kan niet als een werkelijk bezwaar tegen die instellingen gelden, omdat bij een hooge opvatting van de arbitraire taak een dergelijke verantwoordelijkheid zoowel tegenover de publieke opinie als tegenover den raad zeer zwaar weegt.

Door de totstandkoming der wet van 12 December 1929, (Nederlandsch Staatsblad No. 530), houdende regelen betreffende den rechtstoestand van

ambtenaren („Ambtenarenwet 1929”), is het vraagstuk van de wettigheid der scheidsgerechten en commissies van bindend advies in Nederland in een nieuw stadium getreden, waardoor aangenomen mag worden dat aan de hooger besproken strijdvraag een einde is gekomen. Waar de Indische en moederlandsche wetgevingen op het hier besproken punt samenhangen, is het wel van belang aan de genoemde wet eenige aandacht te wijden.

Zij regelt, zoowel voor de ambtenaren van het Rijk als voor de ambtenaren van provinciën, gemeenten, enz. o.m. de rechtsmacht en de organisatie der ambtenarengerechten en de wijze van procederen in ambtenarenzaken. In artikel 3 wordt de rechtsmacht opgedragen aan tweeërlei soort rechters, n.l. de Ambtenarengerechten en den Centralen Raad van Beroep te Utrecht.

Voor al de competentie van dit laatste college, zooals deze in de wet is geregeld (artikel 3, lid 2), is voor de onderwerpelijke aangelegenheid van belang. Behalve in hooger beroep oordeelt de Centrale Raad n.l. ook in *eersten en eenigen aanleg*:

- a. over besluiten in administratief beroep genomen;
- b. over besluiten door administratieve organen genomen, nadat krachtens algemeen verbindende regels optredende commissiën in de zaak een advies of uitspraak hebben gegeven.

Het is duidelijk, dat onder deze laatste omschrijving (sub *b*) zoowel de commissies van niet-bindend als van bindend advies vallen. Voort blijkt uit het derde lid van artikel 3, dat onder de sub *a* genoemde „besluiten in administratief beroep genoemd” niet alleen de uitspraken van in hooger beroep oordeelende scheidsgerechten te verstaan zijn, doch tevens de besluiten van „krachtens algemeen verbindende regels optredende commissiën, „waaraan de beslissing met uitsluiting van de administratieve organen is „opgedragen”.

Het verband tusschen deze rechtspraak en de scheidsgerechten (commissies van advies) wordt uitvoerig toegelicht in het op het tweede en derde lid van art. 3 betrekking hebben gedeelte van de Memorie van Toelichting (Bijl. Hand. 2de Kamer 1927/1928, 392, 3), waar men leest: „Intusschen „in een zeer belangrijke modificatie van dit stelsel (n.l. dat de Amb- „tenaren-gerechten in eersten aanleg oordeelen) gebracht. Binnen de „administratie zelve kunnen n.l. reeds door het geven van een beroepsin- „stantie waarborgen gegeven zijn. Met name bestaan er thans allerlei locale „scheidsgerechten en dergelijke commissies voor ambtenarengeschillen. Ook „van Rijkswegen zijn verschillende commissies en raden van onderzoek „ingesteld, die het administratief gezag van advies dienen, vóór het in een „ambtenarenzaak een beslissing neemt. Het ontwerp laat deze locale en „Rijksinstanties in stand en laat ook volkomen vrijheid mettertijd nog

„nieuw
„vervu
„groot
„desku
„Zoov
„tot d
„nog
„taak
„besto
„laden
„He
„concl
„tratie
„stanti
„die in
„Raad
„in lic
„de ac
„danig
„opgec
„Uit
„bestaa
„zij he
„nemen
„steld r
„het tv
„gema
„Mini
„11 De
„de on
„instan
„of kr
„regeli
„dus
„worde
„voord
„Ligt
„elken
„de Ind
„rechtsp

„nieuwe in te stellen. Deze administratieve commissiën en scheidsgerichten „vervullen toch een zeer nuttige functie. Zij schenken de gelegenheid een „groot of kleiner aantal quaesties onpartijdig door een kring van speciaal „deskundigen te doen onderzoeken, vóór de zaak bij den Rijksrechter komt. „Zoowel de Staat als de openbare lichamen hebben er belang bij, dat de weg „tot dergelijk administratief onderzoek onbeperkt open blijft. Daarbij komt „nog dat die Rijks- en lokale commissiën van onderzoek en arbitrage de „taak van de ambtenaren-rechter aanmerkelijk zullen verlichten. Als zij niet „bestonden, zou deze rechter vermoedelijk met allerlei werk worden over- „laden; dat beter door een administratieve instantie kan worden afgedaan.

„Het ontwerp trekt uit deze overwegingen de voor de hand liggende „conclusie, dat het overbodig is geschillen, die reeds door een adminis- „tratieve instantie zijn behandeld, de beide normale gerechtelijke Rijksin- „stantiën te doen doorloopen. Art. 3, lid 2a, bepaalt daarom, dat zaken „die in administratief beroep gediend hebben, rechtstreeks voor den Centralen. „Raad van beroep komen. En teneinde onzekerheid uit te sluiten wordt „in lid 2b bepaald, dat ook besluiten, genomen na advies van een buiten „de administratie staande instantie en in lid 3, dat beslissingen van zoo- „danige instantie, indien daaraan het geven van bindende uitspraken is „opgedragen, als gevallen van administratief beroep worden beschouwd”.

Uit vorenstaande toelichting blijkt derhalve dat de Ambtenarenwet de bestaande scheidsgerichten en commissies van advies sanctionneert, al acht zij het wenschelijk niet elken denkbaren vorm daarvan in bescherming te nemen. Volgens artikel 125 der Wet zullen o. m. nadere voorschriften vastge- steld moeten worden betreffende „administratieve instanties, als bedoeld in „het tweede en derde lid van artikel 3, voor zoover deze worden mogelijk „gemaakt”.

Minister Donner deelde hieromtrent in de Eerste Kamer (vergadering van 11 December 1929, 20, blz. 76) mede: „Artikel 125 noemt n. l. als één van „de onderwerpen, die eventueel geregeld moeten worden, de administratieve „instanties, zoodat die administratieve instanties er alleen kunnen komen bij „of krachtens algemeenen maatregel van bestuur, of ingevolge de lokale „regelingen, waaromtrent echter de contrôle geldt van artikel 126. Er is „dus niet gezegd: wij laten ze eenvoudig vrij, neen, zij moeten gebracht „worden onder een algemeene regeling, zoodat, wanneer excessen zich „voordoen, optreden daartegen wel mogelijk is”.

Ligt het derhalve in het voornemen der Nederlandsche Regeering niet elken mogelijken vorm van scheidsgerichten e. d. te dulden, de vraag of de Indische Regeering — zij het dat een centrale regeling der ambtenaren- rechtspraak hier te lande ontbreekt — hetzelfde standpunt zal willen innemen

en zoo ja, waar Zij de grenzen van het toelaatbare zal willen trekken, zal, zoolang de Indische Regeering zich van ingrijpen onthoudt, geen beantwoording kunnen vinden.

Batavia-Centrum, Februari 1931

J. E. HOLLEMAN.

Afkondiging van regentschapsverordeningen.

De regentschapsverordeningen verbinden niet dan wanneer zij behoorlijk zijn afgekondigd.

De regent zorgt voor de afkondiging van de verordeningen door hare plaatsing in het provinciaal blad (artikel 64 R.O.). Deze eenvoudig schijnende plicht van den regent stuit in de practijk op niet-voorziene zwarigheden. Immers in de provincie Midden-Java zijn tientallen verordeningen vastgesteld, die niet zijn afgekondigd, doordat het college van gedeputeerden de wacht betreft bij het provinciaal blad en geen plaatsing toelaat, zonder dat het eerst zijn fiat daarop heeft gegeven. Komt inhoud of vorm niet met zijn wenschen overeen, dan wordt de verordening aan den regentschapsraad teruggezonden en in overweging gegeven die verordening in te trekken(!) dan wel ze te wijzigen. Zodoende is het niet zeldzaam dat een regentschapsraad een tijdlang in de illusie leeft een gewichtige aangelegenheid behoorlijk te hebben geregeld, doch soms meer dan 6 maanden later bemerkt dat zijn werk nutteloos is geweest, omdat zijn regeling nog steeds niet verbindend is. Deze teleurstellende en ontmoedigende ervaringen moeten een regentschapsraad er reeds toe hebben gebracht om, teneinde toch maar die verordening (het betrof niet een verordening als bedoeld in artikel 58 R.O.) afgekondigd te krijgen, aan het verzoek van gedeputeerden tot wijziging gevolg te geven, onder aanteekening evenwel, dat de bezwaren van het college van gedeputeerden tegen de eerste verordening door den regentschapsraad niet werden gedeeld!

Deze uitspraak geeft te denken.

Als inderdaad het college van gedeputeerden de bevoegdheid heeft de afkondiging (en daarmee het verbindend-worden) der regentschapsverordeningen te weigeren of te vertragen, dan heeft het daarin een middel om de „regentschapsraad geheel naar zijn hand te zetten, aan de autonomie van de regentschapsraden elken wezenlijken inhoud te ontnemen en ondanks de grondslagen der decentralitatie-wetgeving den regentschapsraad te maken tot een college hiërarchisch ondergeschikt aan het college van gedeputeerden.

Dit college heeft echter die bevoegdheid niet!

Niet I
om voor
Ten a
beding,
college
moet zij
Ook a
puteerde
of vernie
Dit be
zich daa
gekondig
vooronde
meest vo
worde g
gedepute
provincia
den gees
en zal b
nu ontst

Subsid
Hieron
30 Dece
In ver
van ten
gemeens
heden no
geering l
Bij he
342/II zij
de perke
het aand
hebben l
Zoo e

Niet het college van gedeputeerden, maar den regent is opgedragen om voor de afkondiging zorg te dragen.

Ten aanzien van de verordeningen bedoeld in artikel 58 R. O. onder dit beding, dat vooraf de goedkeuring van den Gouverneur-Generaal of het college van gedeputeerden wordt verkregen. (waarover binnen 6 maanden moet zijn beslist!).

Ook andere verordeningen mogen uiteraard door het college van gedeputeerden worden onderzocht en aan den Gouverneur-Generaal ter schorsing of vernietiging voorgedragen.

Dit beteekent echter niet dat zoolang het college van gedeputeerden zich daaromtrent bezint, zulk een verordening niet zou mogen worden afgekondigd. Immers de artikelen 125 lid 3, 126 lid 3, 129 en 130 R. O. vooronderstellen juist dat die verordeningen reeds afgekondigd zijn. Het meest voor de hand schijnt te liggen dat *aan den regent de gelegenheid worde geboden om rechtstreeks zonder intermediair van het college van gedeputeerden voor de plaatsing van de regentschapsverordeningen in het provinciaal blad zorg te dragen.* Dat is het meest in overeenstemming met den geest en de letter der R. O., brengt klaarheid in de verhoudingen en zal bij de regentschapsraden in ruime mate bevrediging schenken waar nu ontstemming heerscht.

K.

Decentraliana.

Subsidie voor kampongverbetering in 1931.

Hieronder laten we volgen het rondschrjven van den Directeur B.B. van 30 December 1930 No. Dec. 1/32/10 gericht aan de (stads)gemeenten.

In verband met den toestand van 's Lands financiën en de gevolgen daarvan ten opzichte van het verleenen van tegemoetkomingen aan de autonome gemeenschappen, waarop mede betrekking heeft mijn rondschrjven van heden no. Dec. 1/32/11, heb ik de eer, ter voldoening aan een van de Regeering bekomen opdracht, het volgende onder Uw aandacht te brengen.

Bij het Uw bekend Regeeringsrondschrjven van 22 Februari 1929 no. 342/II zijn van 's Landswege ten behoeve van de kampongverbetering binnen de perken der begrooting tegemoetkomingen in uitzicht gesteld, gelijk aan het aandeel dat de betrokken gemeenten zelf aan de hierbedoelde werken hebben bij te dragen.

Zoo eenigszins mogelijk zal deze toezegging ook in het komend jaar

worden gestand gedaan. Nu echter te verwachten is dat het crediet, dat op de begroting voor 1931 voor dit doel is uitgetrokken, beperkt zal worden, zal aan bedoelde gedragslijn, om de helft der kosten als subsidie toe te kunnen, in 1931 slechts dan kunnen worden gevolg gegeven, indien de werkzaamheden der gemeenten met betrekking tot de kampongverbetering gelijken tred houden met de verminderde mogelijkheid van steunverleening.

In verband hiermede schijnt het onder de gegeven omstandigheden gewenscht de kampongverbetering in langzamer tempo ten uitvoer te brengen, terwijl het tevens aanbeveling verdient dat geen nieuwe kampongverbeteringswerken, waarvoor Landssubsidie noodig is, worden geentameerd, alvorens de betrokken gemeenten zich omtrent de mogelijkheid van toekenning daarvan tijdig hebben vergewist.

Toekenning van subsidies in 1931.

Over evengemeld onderwerp handelt het rondschriven van den Directeur B. B. van 30 December 1930 No. Dec. 13211 gericht aan de besturen van de op den voet van de artikelen 119, 121 en 124 der Indische Staatsregeling ingestelde autonome gemeenschappen.

Ik heb de eer, op van de Regeering bekomen last het volgende onder de aandacht van Uw College te brengen.

Aangezien te verwachten is, dat de toestand van 's Lands middelen ook voor 1931 zal nopen tot een aanzienlijke beperking der Landsuitgaven, is het geenszins uitgesloten dat over de ten behoeve van het verleen van tegemoetkomingen aan de autonome gemeenschappen op de begroting voor dat jaar uitgetrokken credieten niet ten volle zal kunnen worden beschikt.

Dit zou eventueel tengevolge hebben, dat ook aan aanvragen voor werken, waarvan de urgentie vaststaat, niet of slechts ten deele zal kunnen worden voldaan. Zelfs is het niet geheel onmogelijk dat de Regeering Zich tot Haar leedwezen genoopt zal zien de vervulling van reeds gedane toezeggingen uit te stellen.

In elk geval zal bij het verleen van tegemoetkomingen ten laste van de hoogerbedoelde credieten in het belang van een evenwichtige behartiging der door die credieten gediende belangen in de eerste plaats nauwkeurig rekening gehouden worden met de tegemoetkomingen in 1930 en voorgaande jaren verleend.

Een en ander leidt er toe, dat nog meer dan tot dusver het geval is geweest, bij de beoordeeling van subsidieaanvragen aandacht zal worden geschonken aan de vraag, in hoever de benodigde fondsen uit eigen middelen kunnen worden gevonden.

Teneinde teleurstellingen zooveel mogelijk te voorkomen, moge ik Uw

College
heid ee

**Verzo
ten bed**

Het
ondervo

Door
bij haa
het ver:
opgeleg

Naar

Volkscr
werden

aangele
plichtig
Vennoo

Hierb

uiteeng
vereinig

omdat -
econom

versterk
sociale

(rechtsp
de geda

lande n

Aan de
op die

coöpera

In de
zijde d

richtte

er zich

zonder

te besp
Overhei
winnen

Nu v
raties e

College daarom in overweging geven niet dan in de uiterste hoofdzakelijkheid een beroep op 's Landssteun te doen.

Verzoek van een coöperatieve vereeniging om toekenning van een subsidie ten bedrage van de door haar verschuldigde vennootschappenbelasting.

Het College van Burgemeester en Wethouders te Semarang richtte het ondervolgend schrijven aan den stadsgemeenteraad van Semarang:

Door de Inlandsche coöperatieve vereeniging „Bondo Sepolo” alhier, is bij haar hierbij in afschrift aangeboden verzoekschrift van 14 Januari j. l. het verzoek gedaan, haar subsidie te verleen tot het bedrag van den haar opgelegden aanslag in de Vennootschappenbelasting.

Naar aanleiding van een door deze vereeniging aan den Adviseur voor Volkscredietwezen en Coöperatie gericht schrijven van 19 October 1930 werden door ons met genoemden Adviseur besprekingen gevoerd over deze aangelegenheid in het bijzonder, en in het algemeen over de belastingplichtigheid van Inlandsche coöperatieve vereenigingen in de gemeentelijke Vennootschappenbelasting.

Hierbij werd het Overheidsstandpunt ten aanzien van Inlandsche coöperatie uiteengezet en er op gewezen, dat de „Regeling Inlandsche coöperatieve vereenigingen” van 1929 (Staatsblad 91) bepaaldelijk in het leven is geroepen, omdat — zooals de considerans getuigt — de Gouverneur-Generaal de eigen economische organisatie der inheemsche bevolking wil aanmoedigen en versterken. Het betreft hier dus een wetgeving, die het karakter draagt van sociale politiek. De Overheid is hier behalve bezorgster van het recht (rechtspersoonlijkheid) tevens volksopvoedster in de coöperatie, uitgaande van de gedachte, dat coöperatie een Westersch importartikel is, waarmee men hier te lande nog moet leeren omgaan om er het volle profijt van te kunnen trekken. Aan de wet is daarom toezicht inhaerent, opdat de vereenigingen, die zich op dien voet laten inschrijven, bij haar organisatie en functionneering de coöperatieve beginselen in acht nemen.

In den eersten tijd vooral stuitte de wet op groote antipathie van de zijde der bevolking om den sterken inslag van regeerings-inmenging. Wel richtte men aan alle kanten coöperatieve vereenigingen op, maar men wachtte er zich wel voor deze te laten inschrijven en men stelde het dan maar zonder rechtspersoonlijkheid. In de laatste maanden is er pas een kentering te bespeuren, waar betere bekendheid met de wet en de bedoelingen der Overheid veel misverstand en achterdocht gaat opruimen. Maar het vertrouwen winnen in deze aangelegenheid is uiteraard een zeer subtiële kwestie.

Nu was eindelijk ook in Semarang een van de 40 a 50 verbruikskoöperaties er toe overgegaan Inl. rechtspersoonlijkheid aan te vragen en zich

daarmee onder toezicht van den Adviseur voor Volkscredietwezen en Coöperatie te stellen. De plaatselijke afdeeling van Boedi-Oetomo zou namens den Adviseur dit toezicht uitoefenen. Echter reeds zeer korten tijd na de afkondiging in de Javasche Courant kreeg deze coöperatie een aanslagbiljet in de vennootschapsbelasting der gemeente. Waar deze vennootschapsbelasting — aldus de Adviseur voor Volkscredietwezen — neerkomt op f 100. — is het te begrijpen, dat de vereeniging met haar geringe draagkracht spijt heeft van dezen stap en nu in haar voorbeeld niet spoedig gevolgd zal worden door andere coöperaties, waardoor in Semarang de coöperatiepolitiek der Regeering in haar ontwikkeling ernstig gedwarsboomd dreigt te worden. Niet alleen, omdat vereenigingen met bescheiden transacties nu eenmaal niet een dergelijke zware uitgave dragen kunnen, maar ook, omdat het prompte reageeren van een belastingdienst op het inschrijven van een coöperatie weer alle voedsel geeft aan het bekende wantrouwen, dat coöperatiebevordering der Overheid slechts wortelt in een fiscaal belang.

Bij schrijven van 27 December 1930 No. 1558/C, werden de drie vroeger reeds besproken mogelijkheden, wederom naar voren gebracht om de kapitaal zwakke Inlandsche coöperatieve vereenigingen te vrijwaren voor te zware fiscale belastingen t. w.:

- 1) restitutie van het hiervoor in aanmerking komende bedrag der gemeentebelasting van gouvernementswege;
- 2) betaling van het verschuldigde in den vorm van gemeente subsidie;
- 3) wijziging der vigeerende bepalingen door schrapping van het laatste lid, dat de coöperaties belastingplichtig maakt.

De eerstbedoelde oplossing werd door den Adviseur voor de Decentralisatie — met wien de Adviseur voor Volkscredietwezen en Coöperatie deze aangelegenheid besprak — onmiddellijk verworpen, en de sub 3 bedoelde oplossing aanbevolen. In het belang der vereeniging „Bondo Sepolo” en in het algemeen van de zaak der coöperatie werd in overweging gegeven, het daarheen te leiden, dat door schrapping van sub f van artikel 1 der Vennootschappenbelastingverordening, coöperaties voortaan niet meer zullen vallen onder de belastingobjecten der gemeentelijke vennootschappenbelasting.

Wijziging der verordening, gelijk door den Adviseur voor de Decentralisatie voorgesteld, is zeker de meest eenvoudige oplossing, doch wij meenen dit te moeten ontraden, omdat vrijstelling der Vennootschappenbelasting ten behoeve van de coöperatieve vereenigingen in het algemeen tot nog niet te overziene consequenties kan leiden.

Ofschoon de sub 2 bedoelde suggestie „tot het verleenen van subsidie door de gemeente” o. i. den indruk maakt, dat de actieve bevordering van Regeeringswege van het inheemsche coöperatiewezen in dit geval een nog

al plat
dewerl
subsid
is, het
onderh
gemeen
gespro
dient t
Sepolo
hetgeen
dere s

Dien
vereeni
deelen,
een ve

Moto

On
Decent
Secreta
Staa
werkin
provinc
der Re
zin va
college
toezich
zicht i
bij ver
tot he
lentie

Uit
een vo
ontbree
worder
mitteer
die col
sub b

*) Doo
**) luid
teer

al platonische genegenheid is, terwijl van de gemeente daadwerkelijke medewerking wordt gevraagd, achten wij wel eenige termen aanwezig, de subsidie te verleen, omdat hierdoor, gelijk de wensch van de Regeering is, het inheemsche coöperatiewezen wordt bevorderd. Waar echter in het onderhavige geval sprake is van een kleine groep uit de ingezetenen dezer gemeente en in deze zeker niet van een Semarangsche belang kan worden gesproken, ware te bepalen dat de verzochte subsidie niet verder gegeven dient te worden, dan noodig is om de coöperatieve vereeniging „Bondo Sepolo” door de eerste moeilijke jaren van haar bestaan heen te helpen, hetgeen impliceert, dat telken jare opnieuw zal worden beoordeeld of verdere subsidieering nog noodig is.

Dientengevolge geven wij Uwen Raad in overweging *), om meergenoemde vereeniging over het jaar 1930 subsidie te verleen en haar mede te deelen, dat ten aanzien van de jaren 1931 en volgende telkens opnieuw een verzoekschrift moet worden ingediend.

Motorbusverordening Provincie West-Java. Artikel 71 (1) R.O.

Onder dankzegging ontvingen wij ter publicatie van den Adviseur voor de Decentralisatie een afschrift van het schrijven van den 1sten Gouvernements Secretaris van 31 Januari j. l. No. 322/A. B. over bovenvormeld onderwerp.

Staat het recht van den provincialen raad om in het algemeen de medewerking van de colleges van gecommitteerden te vorderen tot uitvoering van provinciale verordeningen, op grond van de bepaling van artikel 71 lid 1 der Regentschapsordonnantie op zich zelf buiten twijfel, in de bij de tweede zin van artikel 26 lid 1 **) der onderhavige verordening aan genoemde colleges gegeven opdracht om de noodige maatregelen te treffen voor het toezicht op de naleving bestaat echter deze moeilijkheid, dat bedoeld toezicht impliceert de aanwijzing van opsporingsambtenaren, hetgeen slechts bij verordening kan geschieden, terwijl de bevoegdheid van gecommitteerden tot het vaststellen van verordeningen naar het oordeel van Zijne Excellentie moet worden ontkend.

Uit het feit immers, dat in genoemd artikel 71 der Regentschapsordonnantie een voorschrift, overeenkomende met artikel 78 lid 2 der Provincie-ordonnantie, ontbreekt, kan naar het inzien van den Landvoogd niet anders geconcludeerd worden dan dat de wetgever in het algemeen aan de colleges van gecommitteerden geen verordeningsrecht heeft willen toekennen. Dit recht hebben die colleges eerst wanneer zich het geval, voorzien bij artikel 71 lid 1 sub *b* der Regentschapsordonnantie voordoet, nl. wanneer de algemeene of

*) Door den Stadsgemeenteraad van Semarang werd overeenkomstig besloten.

**) luidende „Voorts treffen in de betrokken regentschappen de colleges van gecommitteerden de noodige maatregelen voor het toezicht op de naleving der verordening.

provinciale verordening de medewerking van den regentschapsraad bepaaldelijk vordert, doch deze die medewerking niet of niet behoorlijk verleent.

Voor het toezicht op de naleving der onderhavige verordening, voorzover dat bij verordening moet worden geregeld, zal Uw College dus een beroep op de regentschapsraden moeten doen; eerst wanneer en waar deze in gebreke mochten blijven kan het verordeningsrecht in deze door de colleges van gecommitteerden worden uitgeoefend.

De tweede zin van artikel 26 lid 1 der onderhavige verordening kan mitsdien in zijn tegenwoordige redactie niet worden gehandhaafd. Teneinde echter ook ruimte te laten voor andere, niet noodzakelijk bij verordening te treffen maatregelen van toezicht, zou bedoelde zin kunnen worden gelezen als volgt:

„Voorts worden door of vanwege de regentschapsraden de noodige maatregelen getroffen voor het toezicht op de naleving der verordening”.

Mede op bekomen last moge nog de aandacht van Uw College worden gevestigd op eene onduidelijkheid in de bepaling van § 6 sub 1 van Bijlage A *).

Daarbij is bepaald, dat de motorbus moet zijn voorzien van minstens twee onafhankelijk van elkaar krachtig werkende remmen, met elk waarvan het voertuig op den kortst mogelijken afstand tot stilstand kan worden gebracht. Deze weinig nauwkeurig bepaalde beoordeelingsmaatstaf kan in de praktijk tot wisselende toepassing en tot onzekerheid aanleiding geven, weshalve het naar het oordeel van den Gouverneur-Generaal aanbeveling verdient, uitdrukkelijk vast te leggen binnen een afstand van hoeveel meter een motorbus, welke met een bepaalde snelheid rijdt, tot stilstand moet kunnen worden gebracht.

Uit den Volksraad.

Wijziging samenstelling van eenige stadsgemeenteraden.

Aan het afdeelvingsverslag-onderwerp 69 stuk 5-ontleenen wij het onderstaande:

§ 1. Beginselen. Verschillende leden waren van oordeel, dat een wijziging in de samenstelling van de stadsgemeenteraden dient te berusten op algemeene beginselen, welke over geheel Indië gelijkelijk worden toegepast. H. i. zou voldoende rekening worden gehouden met plaatselijke verschillen, indien de in aanmerking komende gemeenten in eenige groepen werden ingedeeld en vervolgens voor elke afzonderlijke groep een gelijke maatstaf werd aangelegd bij de bepaling van het aantal toe te kennen

*) houdende eischen omtrent de keuring van motorbussen.

raadsze
de ber
Manad
leden t
van een
In he
zij eenl
keurige
sociale
naar ge
Versc
één alg
voorstel
De opv
houden
zins de
memorie
handhav
dende e
Meerc
kiesstels
meentera
dat in d
invloed
gemeente
gemeente
landsche
voor de
meente
door de
kiezer vo
ling van
lend. Zoo
gezamenl
Soerabaja
Versch
periodiek
gemeente
evenwel
orde zal
binnen w

raadszetels. Met verwijzing naar hetgeen hieromtrent werd opgemerkt bij de beraadslaging over de zetelverdeeling in den stadsgemeenteraad van Manado (zitt. 1929—1930, HG 208) verzochten de hier aan het woord zijnde leden te worden ingelicht of het ingestelde onderzoek tot het aannemen van een vaste gedragslijn heeft geleid, en zoo ja, tot welke.

In het thans ingediende ontwerp met bijbehorende toelichting hadden zij eenheid van beginsel gemist. De voorstellen berusten h. i. op een willekeurige en subjectieve waardeering van plaatselijke toestanden; o.a. is de sociale beteekenis der groep uitheemsche onderdanen niet-Nederlanders niet naar gelijken maatstaf geschat.

Verscheidene andere leden achtten het uitgesloten de zetelverhouding naar één algemeen systeem af te meten. Zij gaven toe, dat in de Regeeringsvoorstellen een subjectief element ligt, doch oordeelden zulks onvermijdelijk. De opvatting, dat die voorstellen in geen enkel opzicht onderling verband houden en niet eenig algemeen beginsel steunen, konden deze leden geen-zins deelen. Zij meenden te mogen aannemen, dat gelijk op blz. 5 van de memorie van toelichting ten aanzien van Soerabaja wordt medegedeeld — handhaving van een Europeesche meerderheid nog steeds als een gebiedende eisch wordt beschouwd.

Meerdere leden waren van oordeel, dat zonder een herziening van het kiesstelsel voor den Volksraad een behoorlijke samenstelling der stadsgemeenteraden onmogelijk moet worden geacht. Zij wezen op de onbillijkheid, dat in de groote gemeenten de onderdanen-Nederlanders belangrijk minder invloed uitoefenen op de samenstelling van den Volksraad dan in de kleinere gemeenten. Uit de memorie van toelichtingen blijkt, dat in de 4 kleinere gemeenten Tegal, Pekalongan, Cheribon en Kediri namens de Nederlandsche groep, die in totaal ruim 4000 gemeentenaren telt, 33 stemmen voor de verkiezing van den Volksraad worden uitgebracht, terwijl in de gemeente Soerabaja met 25000 Nederlandsche inwoners slechts 16 stemmen door de groep worden uitgebracht. Ook de waarde van de stem van één kiezer voor den gemeenteraad en derhalve diens invloed op de samenstelling van het kiescollege voor den Volksraad is in iedere gemeente verschillend. Zoo worden bijv. te Pekalongan door 187 Europeesche kiezers gezamenlijk 5 kiesgerechtigden voor den Volksraad aangewezen, terwijl te Soerabaja een verhouding 4988: 16 zal worden geschapen.

Verschillende leden verklaarden zich voorstanders van een regelmatig, periodiek onderzoek naar de juistheid van de samenstelling der stadsgemeenteraden aan de hand van de nieuwste cijfers en gegevens. Teneinde evenwel te voorkomen, dat al te vaak wijziging zetelverdeeling aan de orde zal worden gesteld, gaven zij in overweging, een termijn vast te stellen, binnen welken een nadere herziening niet zal zijn toegelaten.

Van andere zijde werd hiertegen aangevoerd, dat alsdan door vele personen na ommekomst van een dergelijken termijn bepaaldelijk op een herziening zal worden gerekend.

Eindelijk werd gevraagd, of en wanneer voorstellen tot wijziging van de samenstelling der overige gemeenteraden zijn te verwachten.

§ 2. Wenschelijkheid van uitbreiding van het aantal inheemsche raadszetels. Verschillende leden, die zich in geen deele met het ontwerp konden vereenigen, hadden in de memorie van toelichting een uiteenzetting gemist van de motieven, welke tot de indiening hebben geleid. Zij vroegen zich af of de Regeering meent te mogen veronderstellen, dat de principiele wenschelijkheid van een geleidelijke uitbreiding van het aantal Inlandsche zetels in de stadsgemeenteraden als vaststaand kan worden aangenomen en derhalve geen nadere verdediging behoeft. In het bevestigend geval wenschten zij erop te wijzen, dat voor een zoodanige veronderstelling geenerlei grond bestaat. De hier aan het woord zijnde leden konden zich niet aan den indruk onttrekken, dat méér dan zakelijke bestudeering, gevoelsoverwegingen tot de aanbieding van het ontwerp hebben doen besluiten. H. i. mag niet het verlangen om aan de door sommige politieke leiders terzake uitgesproken wenschen tegemoet te komen, doch uitsluitend nuchtere en zakelijke overweging den doorslag geven bij de te nemen beslissing, welke slechts afhankelijk mag worden gesteld van het antwoord op de vraag, of de plaatselijke belangen inderdaad beter zullen worden gediend na invoering van de voorgestelde wijziging in de verhoudingscijfers. Zij zouden gaarne vernemen of naar de meening der Regeering onomstootelijk vaststaat, dat deze vraag bevestigend moet worden beantwoord, en of Zij bereid is den Volksraad in kennis te stellen met de gronden, waarop deze overtuiging berust. De weinig positieve bewoordingen, waarin Zij de ontworpen voorzieningen verdedigt en de aanwezigheid van voldoende geschikte elementen te kennen geeft, deden hen betwijfelen of te dezen aanzien van een vaste overtuiging der Regeering mag worden gesproken. Zij wezen erop, dat, wat Pekalongan betreft, wordt medegedeeld, dat de beteekenis dezer gemeente, het budgetcijfer en andere factoren naar het oordeel der Regeering uitbreiding van het aantal raadsleden met twee „wettige”. T.a.v. de voorgestelde uitbreiding van den stadsgemeenteraad van Tegal wordt in bedoelde memorie opgemerkt dat de beteekenis dezer gemeente zulks „toelaat”, terwijl de ontworpen uitbreiding van den raad van de stadsgemeente Cheribon der Regeering „gerechtvaardigd” voorkomt. Bij geen der voorgestelde wijzigingen is een beroep gedaan op gebleken noodzakelijkheid.

Dat bedoelde voorzieningen nochtans in den Volksraad aanhangig zijn gemaakt, befreunden de hier aan het woord zijnde leden ook daarom, omdat

zij m
gebra
scher
leden
verla
ingez
name
sterkt
meen
bevol
rakter
alsnog
in sta
wel o
tegen
naar
grote
aan h
raad
raadsz
tief
bewez
verbet
mogen
goed
breede
den g
eenige
een kl
de hoc
algeme
wordt
dacht
van de
niet-Jav
vormt
dan oo
woordi
In de r
zitting,
toestand

zij meenden, dat hierdoor de tegenstelling opnieuw in het geding zal worden gebracht en de reeds bestaande tegenstellingen onnoodig zullen worden verscherpt. De instelling der stadsgemeenteraden — zoo vervolgden deze leden — geschiedde niet met de bedoeling, tegemoet te komen aan een verlangen naar politieken invloed, doch uitsluitend om de medewerking der ingezetenen te benutten bij de behartiging van locale belangen. Voornamelijk in de grootere gemeenten is het Westersch karakter eerder versterkt dan verzwakt, aangezien verhoudingsgewijs het aantal in die gemeenten woonachtige Europeanen sterker is toegenomen dan de inheemsche bevolking. Indien men aan het bestuur der gemeente het Westersch karakter zou ontnemen door te grooten invloed toe te kennen aan een vooralsnog niet-Westersch georiënteerde bevolkingsgroep zou het niet langer in staat zijn, juist de belangen van die groep behoorlijk te verzorgen. Hoewel de inheemsche bevolkingsgroep aanvankelijk slechts enkele vertegenwoordigers in den raad telde, hebben de Westersche gemeenten naar Westersche methode veel verricht, dat, zoo niet uitsluitend dan toch grootendeels, ten bate van de inheemsche groep heeft gestrekt. De hier aan het woord zijnde leden ontkenden, dat bedoelde belangen in den raad beter tot hun recht zouden komen als het aantal inheemsche raadszetels werd uitgebreid, daar slechts bij uitzondering inheemsch initiatief iets voor de eigen groep tot stand kon brengen. Ook heeft de practijk bewezen, dat een goede regeling van de pasartarieven en de kampongverbetering, welke aangelegenheden toch als specifiek Inlandsche belangen mogen worden aangemerkt, door de Nederlandsche groep minstens even goed worden behartigd als door de Inlandsche vertegenwoordigers. In breede lagen der plaatselijke inheemsche bevolking is de belangstelling voor den gemeentelijken arbeid slechts uiterst gering. Voor zoover nog van eenige interesse blijk wordt gegeven, is deze hoofdzakelijk afkomstig van een kleine groep inheemsche intellectueelen, die vaak niet voldoende op de hoogte is van de nooden en behoeften der bevolking, wijl zij over het algemeen te ver van het volk af staat. Zoo mag — en op dit verschijnsel wordt elders in dit verslag (bij artikel 4) nog eens uitdrukkelijk de aandacht gevestigd — als bekend worden verondersteld, dat een groot deel van de inheemsche leden van den stadsgemeenteraad van Soerabaja uit niet-Javanen bestaat, die dus geen Javaansch spreken, hetgeen een beletsel vormt voor een innig en voortdurend contact met de bevolking. Het gaat dan ook niet aan, de groep van inheemsche intellectueelen als vertegenwoordigster van de inheemsche bevolking en hare belangen te beschouwen. In de raden van Batavia en Soerabaja hebben verscheidene Menadoneezen zitting, van wie er één zelfs tot wethouder werd aangewezen. Dergelijke toestanden geven in geen deele blijk van een „onder deze groepen levend

verlangen naar uitbreiding van het aantal raadszetels" (memorie van toelichting, blz. 5) in laatstgenoemde plaats. Bedoelde groepen toonden door de oprichting van den Sinomanraad, welke den wettigen gemeenteraad zou moeten vervangen, niet alleen geenerlei belangstelling voor de stadsgemeente te hebben, doch daar zelfs vijandig tegenover te staan. Aanvaarding van het ontwerp kan bij de bevolking slechts den indruk wekken, dat gezagsvijandig optreden door de Regeering met tegemoetkomingen wordt beloond. In dit verband verzochten de hier aan het woord zijnde leden om nadere inlichtingen betreffende het optreden van den Sinomanraad en de door de Regeering daartegenover gevolgde gedragslijn. Als voorbeeld van algeheele ontstentenis van waardeering voor de verrichtingen der stadsgemeente wezen deze leden ten slotte nog op het feit, dat bij de communistische woelingen in het najaar van 1926 een groep revolutionairen te Batavia haar aanval opzettelijk richtte tegen het stadhuis (vergl. Mr. J. J. Schrieke, *De Indische Politiek*, blz. 79). Zij gaven toe, dat de uiterst geringe belangstelling, welke tot voor kort in geenerlei verhouding stond tot het aantal zetels voor de Inlandsche groep, wellicht bij voortgaanden groei eenigermate in overeenstemming zal komen met het huidig aantal der Inlandsche vertegenwoordigers, doch h. i. bestaat er in het geheel geen reden om aan te nemen, dat de ook thans nog matige belangstelling slechts door vermeerdering van het aantal inheemsche vertegenwoordigers in den raad zal kunnen worden vergroot.

Verschillende andere leden meenden tegen de voorgestelde wijzigingen — welke in de eerste plaats een uitbreiding van het Inlandsch element in de stadsgemeenteraden beteekenen — geen bezwaar te mogen maken, doch wenschten er wel op te wijzen, dat verdere stappen op den ingeslagen weg niet hunne instemming zouden hebben. Ook zij konden de stadsgemeenten nog steeds niet anders beschouwen dan als centra van Westersche cultuur, waarin Europeesche bestuursvoering volstrekt noodzakelijk is. De groote vooruitgang, welke in de gemeenten valt te constateeren, is hoofdzakelijk te danken aan Westersche energie en Westersch kapitaal. Verlegging van het zwaartepunt der zeggingschap naar Inlandsche zijde zou h. i. een stap in het duister zijn, waarvan de gevolgen niet zijn te overzien. Wat de voorgestelde maatregelen betreft wilde het ook hun voorkomen, dat de argumenten, welke hiervoor in de toelichting worden aangevoerd, weinig overtuigend zijn.

Meerdere leden ten slotte betuigden hun instemming met het ontwerp, hetwelk tegemoet komt aan gerechtvaardigde verlangens en — wellicht echter nog niet in voldoende mate — rekening houdt met plaatselijke toestanden. Zij ontkenden, dat de stadsgemeenten nog steeds het karakter dragen van Westersche enclaves en stelden de vraag of de Regeering dit

karakt
gespee
neemt
instel
leiding
te har
bestuu
te bli
wijze
Neder
gemeen
van h
der ra
verder
drang
inheer
peesch
dat za
De hi
over e
geklaa
meent
groep
volkin
Weste
wijten
vreder
stellin
deze l
inheer
aldaar
Maleis
om he
als m
volkin
de be
van z
volkin
leden
intelle
de ma
inheer

karakter nog wel aanwezig acht en of die zienswijze wellicht een rol heeft gespeeld bij het ontwerpen van de voorgestelde voorzieningen. Zelfs al neemt men aan, dat de stadsgemeente nog immer als een geheel Westersche instelling moet worden beschouwd, mag deze zienswijze h. i. nog geen aanleiding zijn, om tot elken prijs een Nederlandsche meerderheid in den raad te handhaven. Er is reeds een begin gemaakt met nieuwe methoden van bestuursvoering en op dien weg dient te worden voortgegaan in stede van te blijven vasthouden aan vergelijkende cijfers. Bovendien is er bij de wijze van beheer der Indische gemeenten, ook al zijn deze opgezet naar Nederlandsch model, een zoo sprekend verschil met de moederlandsche gemeenten dat er alleszins reden is te overwegen of de toenemende invloed van het inheemsche element niet noopt tot wijziging van de samenstelling der raden. De vrees, dat de belangen der Europeesche gemeenschap bij verdergaande uitbreiding van het aantal Inlandsche raadsleden in het gedrang zouden geraten, leek dezen leden niet gerechtvaardigd. Indien den inheemschen de gelegenheid wordt gegeven te bewijzen, dat ook de Europeesche belangen bij hen veilig zijn, zullen zij het in hen gestelde vertrouwen, dat zal opwekken tot zorgvuldige plichtsbetrachting, zeker niet beschamen. De hier aan het woord zijnde leden konden niet toegeven, dat inderdaad over een ernstig gebrek aan belangstelling van Inlandsche zijde mag worden geklaagd. Onder de inheemsche bevolking trekt de arbeid der stadsgemeente steeds meer de aandacht en zelfs al zou de interesse der inheemsche groep nog niet zoo groot zijn als die van het Europeesche deel der bevolking, zoo valt dit meer aan de verrichtingen en het karakter van den Westersch georiënteerden raad dan aan de Inlandsche ingezetenen te wijten. Aan het argument, dat de aanval in 1926 van een groep ontevreden op het stadhuis te Batavia als een bewijs van gebrek aan belangstelling in den arbeid van den raad kan worden aangemerkt, meenden deze leden geen waarde te mogen toekennen. Wat de talenkennis van de inheemsche gemeenteraadsleden te Soerabaja betreft, wezen zij erop, dat aldaar een zeer gemengde bevolking is gevestigd, zoodat kennis van het Maleisch in vele gevallen voor genoemde vertegenwoordigers voldoende is om het noodige contact met de gemeentenaren te onderhouden. Slechts als meerdere plaatsen bestemd worden voor de vertegenwoordigers der bevolking, zal de gemeenteraad, daartoe gedreven door inheemsch initiatief, de belangen der Inlandsche bevolking ten volle kunnen behartigen. Hier van zal weer een krachtige ontwikkeling van de belangstelling der bevolking het gevolg zijn. Met nadruk verzetten de hier aan het woord zijnde leden zich tegen een voorstelling van zaken, als zouden de inheemsche intellectueelen niet mogen worden beschouwd als vertegenwoordigers van de massa der bevolking. Inzonderheid in gemeenten, waar een groot aantal inheemsche intellectueelen is gevestigd, kan tot uitbreiding van het aantal

Inlandsche vertegenwoordigers in den raad worden overgegaan. Zij hebben grooten invloed onder het volk en zullen in ieder geval dichter bij de massa staan dan de overgrootste meerderheid der Nederlanders, die veelal vreemd staan tegenover de nooden en de behoeften van den Inlander. Ook konden deze leden niet toegeven, dat de inheemsche belangen tot kampongverbetering en pasartarieven beperkt blijven, terwijl zij evenmin konden inzien, dat de Nederlandsche groep deze zaken even goed zou behartigen als inheemsche raadsleden. Zoo werd in den raad der gemeente Buitenzorg, bij de debatten over de aan de op te richten H. B. S. toe te kennen gemeentelijke subsidie, door de Inlandsche leden de oprichting van een A. M. S., als meer specifiek Nederlandsch-Indische school, bepleit. In dergelijke gevallen hangen de te nemen maatregelen, waarbij óók de inheemsche bevolking belang heeft, geheel af van de meerderheid in den gemeenteraad.

§ 3. De voorgestelde verdeeling der zetels tusschen de bevolkingsgroepen. Verschillende leden stelden de vraag welke redenen de Regeering, naast zielental, kiezerstal en belastingbijdragen, in het algemeen hebben geleid tot de voorgestelde verhoudingscijfers. In geval de Regeering, bij de overweging van Haar voorstellen aan de hand van bepaalde gegevens, criteria heeft aangenomen ter vaststelling van het aan elke groep toekomende aantal zetels, bevreesdde het hun, dat Zij voor alle bij het ontwerp betrokken gemeenten tot dezelfde conclusie is gekomen, n.l. dat de Nederlandsche meerderheid in de stadsgemeenteraden tot de kleinst mogelijke proportie behoort te worden gereduceerd. Het was dezen leden niet duidelijk waarom te Soerabaja, met een bevolking van 189.000 Inlanders en 44.000 uitheemsche onderdanen niet-Nederlanders, 10 zetels voor de eerste en 5 zetels voor de tweede groep worden bestemd, terwijl voor Kediri, met ruim 38.000 Inlanders en 3.600 uitheemsche onderdanen niet-Nederlanders, een verhouding van 5:2 wordt voorgesteld. Naar hunne meening groeit bij de Inlandsche bevolking in steeds sterkere mate het bewustzijn van het staatsburgerschap en toont de Chineesche groep in het algemeen slechts zeer weinig belangstelling voor de politiek. Ook waren zij niet overtuigd van de wenschelijkheid om het aantal Europeesche vertegenwoordigers in den gemeenteraad te Cheribon met één uit te breiden. In het algemeen leek het hun juist om de nieuwe zetelverdeling in den Volksraad als maatstaf aan te nemen voor de vertegenwoordiging der drie bevolkingsgroepen in de gemeenteraden (derhalve aantal inheemschen = aantal Nederlanders + aantal uitheemsche niet-Nederlanders). Hiervoor is te meer reden, omdat een incidenteele willekeurige wijziging van de samentelling dier raden, die mede kiescolleges zijn voor het vertegenwoordigend lichaam, mede politieke gevolgen zou hebben.

Tege
op het
danken
hetgeen
juist a
ginsel
H 2073
Volksra
van ge
Vers
ingesla
Eeni
—een
worder
danen-
en uit
woord
motie-
wel vo
And
zamen
kunne
sche o
lander
baja e

Pekalc
Tegal
Cherib
Soeral

Kediri
Bov
merkin
een W
gelder
moet
landsc
stadsg
Neder
omdat
de sta
als zu

Tegen dit laatste denkbeeld werd door andere leden, die het — gelet op het Westersch karakter der stadsgemeenten, welke haar ontstaan te danken hebben aan de vorming van centra van Nederlandsche ingezetenen, hetgeen bij de samenstelling van het bestuur tot uitdrukking is gebracht — juist achtten, dat de Regeering wenschte te zien vastgehouden aan het beginsel van een absolute Europeesche meerderheid (vgl. zitt. 1929 — '30, H 2073), aangevoerd, dat een vergelijking met de zetelverhouding in den Volksraad niet opgaat, daar de staatsrechtelijke positie van genoemd college van geheel anderen aard is dan die van de stadsgemeenteraden.

Verscheidene leden betreurden, dat niet verder is voortgegaan in de reeds ingeslagen richting.

Eenigen hunner waren van oordeel, dat als men — gelijk eerder bepleit — een algemeene gedragslijn wenschte aan te nemen, de voorkeur moet worden gegeven aan gelijke verdeeling der zetels tusschen de groep onderdanen-Nederlanders eenerzijds en de gezamenlijke groepen van inheemsche en uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders anderzijds. De hier aan het woord zijnde leden herinnerden hierbij aan het desideratum, vervat in de motie-Soejono c.s. (2de gew. zitt. 1925, Ond. 6 — st. 10), dat zij zeer wel voor verwezenlijking vatbaar achtten.

Anderen dezer leden wenschten aan beide laatstgenoemde groepen gezamenlijk de meerderheid van het aantal zetels toe te kennen. H. i. had kunnen worden voorgesteld de aantallen onderdanen-Nederlanders, inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders en uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders in de stadsgemeenteraden van Pekalongan, Tegal, Cheribon, Soerabaja en Kediri als volgt vast te stellen :

	Ned.	Inh.	Uith.
Pekalongan	6	6	3
Tegal	6	6	3
Cheribon	7	7	3
Soerabaja.....	12	12	5
	of 13	13	5
Kediri	6	6	3

Bovenstaande beschouwingen gaven sommigen leden aanleiding tot de opmerking, dat zij — hoewel h. i. aan de stadsgemeenten eerder een Oostersch dan een Westersch karakter moet worden toegekend — het stellen van een algemeen geldenden eisch, dat de meerderheid in de gemeenteraden uit inheemschen moet bestaan, niet minder onjuist achtten dan het verlangen naar een Nederlandsche meerderheid in alle raden. Zij begrepen niet waarom voor alle stadsgemeenteraden, welke bij de aanhangige voorstellen zijn betrokken, de Nederlandsche meerderheid is gehandhaafd. Dit was hun te meer opgevallen, omdat de Regeering, die, blijkens een in de vorige zitting gedane mededeeling, de stadsgemeenten in het algemeen niet langer meent te mogen beschouwen als zuiver Westersche enclaves, alléén t. a. v. Soerabaja, voor welke stadsge-

meente een beroep wordt gedaan op het overwegend Westersch karakter, een verklaring voor die gedragslijn heeft gegeven. H.i. dient de zetelverhouding in de stadsgemeenteraden voor elken raad afzonderlijk te worden bepaald en moet die verhouding afhankelijk worden gesteld zoowel van den invloed, welken de verschillende bevolkingsgroepen in de gemeente hebben, als van bijzondere omstandigheden. Hierbij wezen zij erop, dat de Regeering het verschil tusschen groote en kleine gemeenten heeft erkend en dat de samenstelling van den gemeenteraad van Manado met het oog op omstandigheden als vorenbedoeld bij amendement-Ratu Langie c.s. (zitt. 1929—'30, st. 6; HG 225) werd gewijzigd in dien zin, dat de verhouding in de aantallen zetels voor de Nederlandsche, inheemsche en uitheemsche-niet Nederlandsche groepen werd gesteld op 5: 5: 3 De voorgestelde zetelverdeling houdt, naar het dezen leden wilde voorkomen, geen of niet voldoende rekening met den invloed van de inheemsche bevolkingsgroep in enkele der betrokken gemeenten. Dit blijkt o.m. bij de ontworpen samenstelling van den raad der gemeente Kediri, zoomede van dien van Pekalongan, een centrum van batikindustrie, waarvoor de verstrekte gegevens, hoe onvolledig ook, duidelijk aantonen, dat de invloed der inheemschen aanmerkelijk grooter is dan die van beide andere bevolkingsgroepen. In laatstgenoemde plaats, waar meer dan de helft der gemeentelijke inkomsten door de Inlandsche bevolkingsgroep wordt opgebracht, dient ten spoedigste meerderheid der raadszetels door inheemschen te worden bezet. In geval, bij aanvaarding van de hier bepleite gedragslijn, de invloed en de belangen der Inlandsche groep in een gemeente overwegend mochten worden, dat zij dicht naderen tot die van de inheemsche bevolking in de regentschappen, zou de gemeenteraad—naar de hier aan het woord zijnde leden meenden—kunnen worden opgeheven en zijn ressort kunnen worden toegevoegd aan dat van een regentschapsraad. Dit behoeft geen bezwaren te ondervinden: verschillende plaatsen (b.v. Tjimahi), waarin tal van Nederlanders zijn gevestigd, ressorteeren onder een regentschapsraad.

Ten slotte verklaarden deze leden dat zij bepaalde voorstellen t.a.v. de samenstelling van bij het ontwerp betrokken stadsgemeenteraden nader zouden overwegen na verstrekking van de elders in dit verslag verzochte verdere gegevens.

Eenige leden betoogden nog, dat uit de voorstellen der Regeering weinig waardeering blijkt voor den belangrijken maatschappelijken invloed van de groep der uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders. Het moge juist zijn, dat deze bevolkingsgroep weinig interesse toont voor het werk der gemeenteraden, toch mag men deze niet lager stellen dan de door de inheemsche groep aan den dag gelegde belangstelling.

§ 4. Onvoldoende gegevens. Verscheidene leden zouden gaarne vernemen of de betrokken gemeenteraden in de gelegenheid zijn gesteld

hun oor
ontkenne
laten, te
gaarne z

Somm
oordeel
blijkbaar
kingsste
Dergelij
en ratio
criterium
zingen k
opkomst
voor het
leggen.
leggen.

Het h
percents
is verstr
inkomste
gegevens
Soerabaj
zoowel
steld of
inkomste
lijk is, e
inkomste
— waari
betreffer
gaarne v
bevolkin
Ook we
aanslage
leden al
trokken
afzonder
t a a l d.

Eenig
meenteli
zuiver
Ten ein
zij om

hun oordeel denbaar te maken over de voorgestelde wijzigingen. In het ontkennend geval stelden zij prijs op mededeeling waarom dit werd nagelaten, terwijl zij in het bevestigend geval het advies der gemeenteraden gaarne zagen overgelegd.

Sommige leden achtten het minder juist, dat de Regeering bij de beoordeeling van de zetelverhouding tusschen de drie bevolkingsgroepen blijkbaar hoofdzakelijk is uitgegaan van een drietal criteria, t.w. de bevolkingssterkte, het kiezersaantal en de bijdragen in de gemeentelijke inkomsten. Dergelijke cijfers zijn — zoo merkten zij op ter verkrijging van een billijke en rationeele zetelverdeling van betrekkelijk weinig waarde. Het als criterium aanvaarden van de kiezersopkomst bij tusschentijdsche verkiezingen kwam hun volslagen onjuist voor. Het zou juister zijn geweest de opkomst op commissievergaderingen e.d. als maatstaf voor de belangstelling voor het werk der gemeenteraden bij bepaalde bevolkingsgroepen aan te leggen. Gegevens hieromtrent ontbreken echter en waren alsnog over te leggen.

Het had de aandacht getrokken, dat een gespecificeerde opgaaf van de percentsgewijze bijdragen in de gemeentelijke inkomsten over 1929 alleen is verstrekt t. a. v. Soerabaja, waarbij echter een opgaaf van het totaal der inkomsten ontbreekt. Men verklaarde prijs te stellen op soortgelijke gegevens voor de overige gemeenten en zou gaarne zien, dat — ook wat Soerabaja betreft — eveneens over vroegere jaren cijfers werden gegeven, zoowel van de percenten als van de bedragen. Hierbij werd de vraag gesteld of het juist is, dat een percentsgewijze splitsing van pasarbedrijfsinkomsten als voor Soerabaja gemaakt niet met redelijke zuiverheid mogelijk is, en zoo ja, welke waarde aan de opgegeven percentage voor bedoelde inkomsten bij de gemeente Soerabaja, zoomede aan de ongesplitste cijfers — waarin dus ook de inkomsten uit het pasarbedrijf zijn verwerkt — betreffende de overige gemeenten kan worden gehecht. Voorts zou men gaarne vernemen op welke wijze de Regeering den invloed der verschillende bevolkingsgroepen op de pasarbedrijfsinkomsten meent te kunnen nagaan. Ook werd gevraagd of de reeds verstrekte cijfers betrekking hebben op aanslagen dan wel op binnengekomen belastingen. Het kwam meerderen leden alleszins gewenscht voor een opgaaf te ontvangen — voor alle betrokken gemeenten — van de bedragen welke de drie bevolkingsgroepen afzonderlijk in de laatste jaren aan gemeentelijke belasting hebben betaald.

Eenige leden wezen er op, dat een onderlinge vergelijking van de gemeentelijken ontvangsten uit belastingen in de verschillende gemeenten geen zuiver beeld geeft omdat niet alle gemeenten dezelfde belastingen heffen. Ten einde een juister basis voor een vergelijking te verkrijgen, verzochten zij om een opgaaf van de bedragen, welke door de drie bevolkingsgroepen

in de verschillende gemeenten worden betaald in de voornaamste Land-sbelastingen, met name de inkomstenbelasting, de personeele belasting, de slachtbelasting en de Inlandsche verponding, waarbij eveneens cijfers betreffende de vennootschapsbelasting waren over te legen.

Gevraagd werd of de Regeering over gegevens beschikt omtrent de — in geld uitgedrukte — dessalasten der bevolking in de bij het ontwerp betrokken gemeenten.

Verder werd de vraag gesteld op welke wijze de reeds verstrekte gegevens zijn verkregen. Zijn terzake alleen inlichtingen verzocht aan de — vaak behoudende — gemeenteraden, en zoo ja, verdient het geen aanbeveling de ontvangen gegevens op hunne objectiviteit te toetsen?

Verscheidene leden verzochten om een opgaaf van het aantal personen uit elke bevolkingsgroep, dat in de gemeenten Tegal, Cheribon en Soerabaja — waarvoor tot hunne bevreemding een zoodanige mededeeling, welke t. a. v. Pekalongan en Kediri wél is gedaan, niet in de toelichting mocht worden aangetroffen — bekwaam moet worden geacht om als raadslid op te treden, onder bekendstelling van de gronden, waarop dit oordeel — ook t. a. v. beide laatstgenoemde gemeenten — berust. Het was hun niet duidelijk waarom alleen voor Kediri en niet voor de overige stadsgemeenten is medegedeeld of het particuliere element onder de „bekwamen” in voldoende mate is vertegenwoordigd. Voorts zagen zij gaarne eenige cijfers tegemoet omtrent de percentsgewijze opkomst bij periodieke — géén tusschentijdsche — verkiezingen voor de betrokken raden. Evenzeer verklaarden zij prijs te stellen op mededeeling welke percentages de inkomsten, door de betrokken gemeenten verkregen van de drie bevolkingsgroepen, vormen van het totaal belastbaar inkomen dier groepen. Verder zouden zij gaarne in kennis worden gesteld met de bevolkingscijfers der betrokken gemeenten, zooals die na de onlangs gehouden volkstelling zijn komen vast te staan. Zij betreurden het, dat de indiening van het ontwerp niet enkele weken werd uitgesteld, daar men alsdan rekening had kunnen houden met de voorloopige resultaten der telling. Ten slotte zouden zij een motiveering op prijs stellen waarom voor Soerabaja (312507 inwoners volgens de volkstelling 1930) een gemeenteraad van 31 leden noodig wordt geacht, hoewel de raad van Batavia (437071 inwoners) 27 leden telt.

Waar de toelichting op het ontwerp tal van vragen onbeantwoord laat en de voorstellen der Regeering ook overigens den indruk wekken, gebrekkig en weinig zorgvuldig te zijn voorbereid, meenden enkele leden der Regeering in overweging te moeten geven, het ontwerp terug te nemen teneinde dit, in verband met de in het verslag gemaakte opmerkingen, aan een nadere beschouwing te onderwerpen.

Artikelen.

Artikel 1. Gevraagd werd welke „andere factoren” uitbreiding van

het aantal wettigen.

De med inheemsch hiervan in welke wij

Artik van het m de voorge Tegal.

Eenige sche leden den geme Gaarne zo de op die ten stellig voldoende het lidma ring deze het zeer wellicht gemeente lijsten vo

Nog w mededeel universite door over met univ

Eindeli opgenom Nederland aangetrof

Artik tingen de bevolking den raad

Artik aantal in cijfer hu het opma teraden,

Van a

het aantal leden van den stadsgemeenteraden van Pekalongan met twee wettigen.

De mededeeling, dat de billijkheid der voorgestelde oplossing ook door de inheemsche bevolkingsgroep wordt erkend, gaf enkelen leden die de juistheid hiervan in twijfel meenden te mogen maken aanleiding tot de vraag, op welke wijze dit der Regeering is gebleken.

Artikel 2. Sommige leden zouden nadere motiveering op prijs stellen van het medegedeelde in de laatste alinea van de toelichting met betrekking tot de voorgestelde wijziging in de samenstelling van den stadsgemeenteraad van Tegal.

Eenige leden betreurden het, dat geen uitbreiding van het aantal Chineesche leden van dien raad is voorgesteld waartegen ook in de vergadering van den gemeenteraad van Tegal in de maand December 1930 werd geprotesteerd. Gaarne zouden zij vernemen welke de inzichten der Regeering zijn omtrent de op die vergadering tot uiting gekomen meeningen. Deze leden ontkenden ten stelligste, dat in bedoelde gemeenten geen Chineesche ingezetenen van voldoende ontwikkeling worden aangetroffen, die geschikt en bereid zijn het lidmaatschap van den gemeenteraad te aanvaarden. In geval de Regeering deze overtuiging mocht hebben geput uit de kiezerslijst, zouden zij het zeer op prijs stellen als werd nagegaan of bij de vaststelling daarvan wellicht fouten zijn gemaakt. Het was hun bekend, dat in verschillende gemeenten meerdere vooraanstaande Chineesche ingezetenen niet op de lijsten voorkomen.

Nog werd er op gewezen, dat de in de memorie van toelichting vervatte mededeeling, dat onder de inheemsche intellectueelen er meerderen met universiteitsopleiding zijn, niet als juist kan worden beschouwd, aangezien door overplaatsingen als anderszins nog slechts één inheemsche intellectueel met universitaire opleiding ingezetene is van de gemeente Tegal.

Eindelijk hadden eenige leden bedenking tegen de in de toelichting opgenomen zinsnede: . . . „terwijl daarentegen onder de uitheemsche niet-Nederlansche bevolkingsgroep geen personen van gelijke ontwikkeling worden aangetroffen” . . . , welke zij onnoodig grievend voor die groep oordeelden.

Artikel 3. Gaarne zou worden vernomen op grond van welke inlichtingen de Regeering meent niet te moeten betwijfelen, dat de onderscheidene bevolkingsgroepen voldoende geschikte elementen, genegen om een zetel in den raad der stadsgemeente Cheribon in te nemen, zullen opleveren.

Artikel 4. Het had de aandacht van eenige leden getrokken, dat het aantal inheemsche kiezers te Soerabaja op 2242 is gesteld. Aangezien dit cijfer hun zeer laag voorkwam, zouden zij gaarne worden ingelicht of bij het opmaken van de opgaven, bedoeld in art. 8 — 9 Kiesordonnantie gemeenteraden, de noodige zorgvuldigheid is betracht.

Van andere zijde werd, onder verwijzing naar art. 13 van genoemde

ordonnantie, opgemerkt, dat bij eventueele onvolledigheid van de kiezerslijst eerder moet worden gesproken van onvoldoende activiteit der kiesgerechtigden.

Gevraagd werd op welke wijze is geconstateerd, dat de beteekenis van de niet-Europeesche bevolkingsgroep belangrijk is toegenomen en op welke gronden kan worden verklaard, dat dit proces zich in Soerabaja „naar verhouding nog sneller heeft afgespeeld dan in de meeste andere gemeenten”.

Sommige leden hadden met bevreemding kennis genomen van het voorstel om het aantal Inlandsche leden van den stadsgemeenteraad van Soerabaja met twee uit te breiden. Zij wezen erop, dat ongeveer de helft van het aantal Inlandsche raadszetels wordt ingenomen door niet-Javaansche gemeentenaren, die niet als de juiste vertegenwoordigers van het inheemsch — in karakter specifiek Javaansch — deel van de bevolking der gemeente kunnen worden beschouwd.

Van andere zijde werd hiertegen aangevoerd, dat het door toevallige omstandigheden niet-Javaansch karakter van een deel van het inheemsch contingent in den gemeenteraad in zijn huidige samenstelling geen reden mag zijn om af te zien van een alleszins wenschelijke uitbreiding van het aantal Inlandsche leden. Het kwam den hier aan het woord zijnde leden overigens niet abnormaal voor, dat in een stad als Soerabaja, welke, ook door het garnizoen, een belangrijk aantal Menadoneesche en Amboneesche ingezetenen telt, eenige niet-Javaansche inheemschen zitting hebben in den raad. Hierbij dient h.i. nog te worden bedacht, dat het intellectueel gedeelte van de Inlandsche bevolking geen onderscheid maakt naar streek van afkomst.

Enkele leden hadden bij de cijfers omtrent de gemeentelijke inkomsten over 1929 noode een opgaaf gemist van de ontvangsten uit de slachtbelasting

Door eenige leden werd opgemerkt, dat de inkomsten uit het pasarbedrijf geen juisten maatstaf vormen, omdat hier heffingen betreft, welke geheel of bijna worden afgewenteld op de consumenten. Zij ontkenen, dat bovenal het Inlandsche deel der bevolking indirect door de pasarheffingen wordt getroffen. Ook al zijn de Europeesche verbruikers verre bij de Inlandsche in de minderheid, dan nog mag niet worden vergeten, dat eerstbedoelde consumenten hoofdelijk zeer aanmerkelijk méér verteren.

Andere leden gaven toe, dat het cijfer van de pasarbedrijf-ontvangsten geen zuiveren indruk van de werkelijkheid geeft. De cijfers betreffende de vennootschapsbelasting geven echter evenmin een juist beeld, aangezien hierbij geen rekening is gehouden met het feit, dat verschillende vennootschappen, met name die op importgebied, haar afzetgebied goeddeels hebben onder de inheemsche bevolking.

Artikel 5. Sommige leden achtten de motiveering van de voorgestelde uitbreiding van het aantal zetels van den stadsgemeenteraad van Kediri (verg. M. v. T. blz.) geheel onjuist. Juist in verband met het landelijk

karakter v
ongemotiv

Artik
is eenige
termijn wa

Nadere
middel van

Aan he
werp 76 -

Het wa
ambten v
Zij vroeg
den Mina
opdracht
koop van
omtrent c

Met de
de beaml
m. a. w.
ressort z
opzicht z
voegdhei
ken aan
ambtenar
voorgeste
voorzitter
hierbedon
het resso

Ten a
tot het
dorpshoc
missie,
der betr
het hoof
onder h
bevelen

karakter van een groot deel dezer gemeente kwam uitbreiding hun volkomen ongemotiveerd voor.

Artikel 6. Bij meerdere leden rees de vraag of het niet noodzakelijk is eenige overgangsbepalingen in het leven te roepen, waarbij o.a. een termijn ware aan te geven voor het houden van verkiezingen.

Nadere voorziening omtrent invordering van locale belastingen enz. door middel van dwangschriften.

Aan het Gedelegeerden-Verslag en de Memorie van Antwoord (onderwerp 76 — stukken 4 en 5) ontleenen wij het navolgende:

Gedelegeerden-Verslag.

Het was enkelen leden niet duidelijk wie moeten worden verstaan onder „beambten van het betrokken ressort”, waarvan sprake is in artikel 1 en 2. Zij vroegen zich af of krachtens bedoelde bepaling in het ressort van b. v. den Minahassaraad door den voorzitter van dien raad aan een dorpshef opdracht kan worden gegeven om over te gaan tot inbeslagneming en verkoop van roerende goederen. Ook zouden zij gaarne worden ingelicht omtrent de verhouding van zoo'n dorpshef tot het binnenlandsch bestuur.

Memorie van Antwoord.

Met den term „beambten van het betrokken ressort” worden bedoeld de beambten, die in dienst zijn van het betrokken zelfstandige gebiedsdeel, m. a. w. dus de beambten, die door een der bestuursorganen van dat ressort zijn aangesteld. Volgens de bestaande bepalingen, welke in dit opzicht zijn gehandhaafd, heeft de voorzitter van den Minahassaraad de bevoegdheid, de in het Gedelegeerdenverslag bedoelde opdracht te verstrekken aan het betrokken districtshef. Ten einde echter laatstgenoemde ambtenaren zooveel mogelijk van deze werkzaamheden te ontlasten, is thans voorgesteld, zooals in de memorie van toelichting reeds is uiteengezet, den voorzitter der locale en andere raden de bevoegdheid toe te kennen, de hierbedoelde werkzaamheden op te dragen aan de beambten in dienst van het ressort, waartoe het dorpshef niet behoort.

Ten aanzien van de verhouding van het dorpshef in de Minahassa tot het binnenlandsch bestuur kan het volgende worden medegedeeld. Dit dorpshef, de z. g. hoekoem toea, wordt ten overstaan van een commissie, waarvan het districtshef voorzitter is, door de kiesgerechtigden der betrokken negorij verkozen, welke verkiezing aan de goedkeuring van het hef van gewestelijk bestuur is onderworpen. De hoekoem toea staat onder het districts- of onderdistrictshef, van welke ambtenaren hij zijn bevelen ontvangt.

Maleisch Gedeelte.

Djalan desa.

Barangkali dewan kabupaten telah priksa bahwa circulairnja 1ste Gouvernements-Secretaris ttg. 22 Juli 1930 mempermakloemkan bahwa Pemerintah tiada akan memberi subsidie djika dewan kabupaten mengover djalan² desa. Soedah beroelang-oelang dioemoemkan, maoepoen di dewan ra'jat (volksraad) maoepoen di soerat kabar bahwa beban ra'jat haroes diringankan, heerendienst haroes ditjaboet. Djoega Pemerintah soedah berdjasa matjem² dalam ini hal, sebagaimana soedah beroelang-oelang di akoei oleh penoelis dalam orgaan Locale Belangen.

Satoe dari tjita² dari dewan kabupaten tentoenja sebisa-bisa mengover djalan desa jang memang oentoek algemeen verkeer.

Djika hal ini bisa kedjadian, hasilnja tiada sadja akan meringankan beban ra'jat (lihatlah karangan penoelis di orgaan ini tanggal 1 December 1930 jang beralamat Ra'jat dengan dewan kabupaten), akan tetapi soedah tentoe akan menambah kemakmoeran desa. Sebab apabila djalan desa dipelihara oleh dewan kabupaten soedah tentoe itoe djalan² akan lebih baik dan sempoerna, sehingga segala roepa kendaraän akan bisa masoek, jang soedah tentoe akan memoedahkan perhoeboengan desa² kepada kota. Hasil desa akan besar dan..... padjek djoega akan besar, apalagi controlè dari pegawai Negeri lantaran gampang keloe ar masoek lebih moedah, soedah tentoe lebih intensief (kentjang).

Penoelis tiada poenja pengharepan sama sekali, djika pada masa ini Pemerintah akan merobah azasnja hal ini, berhoeboeng dengan kekoerangan wang. Akan tetapi perloe sekali Pemerintah mengetahoei bahwa azasnja itoe tidak disetoedjoei oleh dewan kabupaten, dan pada waktue jang baik haroes diberobah.

Sebeloem menoetoep ini karangan, penoelis djika perloe memberi voorstel meskipoen Negeri tiada soeka memberi sokongan kepada dewan kabupaten boeat mengambil over djalan desa, dewan kabupaten soeka apalah kiranja mengover djoega djalan² desa jang terpenting, tida sadja akan meringankan beban ra'jat sebagaimana jang soedah penoelis terangkan dilo-cale Belangen tanggal 1 December terseboet diatas dan menambah kemakmoeran desa d.l.l. akan tetapi agar soepaia dewan kabupaten bisa molai masoek kedalam sanoebari ra'jat, sehingga dewan kabupaten bisa djadi populair.

S. H.

„Pemimpin” dan „Locale Belangen”.

Dari Hoofdbestuur P. P. B. B. kami dapat berita sebagai berikoet. Oleh karena didalam madjallah „Locale Belangen” di sediakan tempat oentoek

memoea
rubriek
poenjai
Belangen

jang ser
oentoek
regentsc
dengan
kan pad
bitkan s
soal² jan

Oleh l
mengoet
sikap ja

Kami
dari Pen
raad” da
senang h
pada red

Moeda

Pendiri

Madjel
bestuur
madjelis
disetoedj
jang tela
entree, d
anggota c

Djika c
timbangk

Poliklin

Bagaim
itoelah ka
nja atas
kaboe pate
Dari se
Berhoe
diboekanj

memoeatkan karangan-karangan jang mengenai kepentingan kaboepaten, maka rubriek „De Regentschapraad” dalam *Pemimpin* jang sesoenggoehnja mempoenjai maksoed jang sama dengan penerbitan lampiran madjallah Locale Belangen ini, akan dilinjakkan. Hoofdbestuur terseboet telah ambil poatoesan jang seroeпа itoe lantaran „Locale Belangen” terhanggap lebih pandai oentoek membitjarakan soeal² jang berhoeboengan dengan autonome regentschappen. Poatoesan jang demikian itoe patoetlah kami poedji dengan sesoenggoehnja, sebab inilah soeatoe tindakan jang bisa mengoeatkan pada tjita-tjitanja perhimpoean „Locale Belangen” jang telah menerbitkan soeatoe madjallah jang meloeloe dipergoenakan oentoek memoeat soal² jang berhoeboengan dengan kapentingan kaboepaten-kaboepaten.

Oleh karena itoe maka Commissie van Redactie dari „Locale Belangen” mengoetjapkan diperbanjak trima kasih pada Hoofdbestuur P. P. B. B. atas sikap jang moelja itoe.

Kami harap dengan sangat, soedi apalah kiranja pembantoe-pembantoe dari *Pemimpin* jang sampai waktoe ini mengisi rubriek „De Regentschapsraad” dalam *Pemimpin*, moelai ini waktoe dan selandjoetnja soeka dengan senang hati mengirimkan karangan-karangannja tentang hal regentschapraad pada redactie kami.

Moedah-moedahanlah permintaan kami dapat diperhatikan!

Redactie.

Pendirian „Vereeniging van Autonome Gemeenschappen”.

Madjelis Koemetir dari Dewan Kaboepaten Bangkalan memberitahoekan pada bestuur perhimpoean „Locale Belangen” bahwa menoeroet pendapatetan madjelis terseboet pendirian „Vereeniging van Autonome Gemeenschappen” disetoedjoei sekali, tetapi oleh karena didalam regentschapsbegrooting 1931 jang telah ditetapkan tida dapat persidiaän wang goena contributie dan entree, djadi Regentschap Bangkalan boeat ini taoen tida bisa masoek djadi anggota dari perkoempoelan terseboet.

Djika didalam taoen moeka begrootingaspect kelihatan baik, akan dipertimbangkan boewat mendjadi anggota.

Polikliniek Kaboepaten.

Bagaimana sikapnja Pemerintah atas polikliniek-polikliniek kaboepaten itoelah kami dapat lihat dari soeratnja Inspecteur dari D. v. G. jang ditoelisnja atas nama pembesar Dienst der Volksgesondheid kepada raad-raad kaboepaten dalam wengkon Provincie Djawa Timoer.

Dari soerat itoe kami dapat koetip dibawah ini.

Berhoeboeng dengan kekoerangan wang pada masa ini maka tida akan diboekanja polikliniek-polikliniek Negeri baroe, sedang djoega akan dihalangi

pemboekaan poliklinik kabupaten baroe; terketjoeali djika kabupaten mam-poe dan soeka menanggoeng beja-beja segenapnja. Tjoema pangawasan me-disch dan djika perloe djoepoen pembelian obat-obat jang perloe dipakainja dan bisa diberikan dari D. v. G. bisa ditangoeng oleh Negri. Mendjadi tida diperkenankan memboeka poliklinik-poliklinik baroe, baik poliklinik ka-boepaten biarpoe poliklinik Negri, oleh sesoeatoe kabupaten, bilamana beja-beja pemeliharaän roemah-roemah, karas dan bekakas-bekakas, telefoon, kebon dan helper poliklinik, lagi poela beja gadjih mantri verpleger tidak ditangoeng oleh kabupaten sendiri.

Tentang poliklinik-poliklinik kabupaten jang baroe selesai atau jang misih didirikan, akan tetapi belom mempoenjai mantri verpleger, Inspecteur D. v. G. terseboet diatas akan beroesaha soepaja pada poliklinik-poliklinik tadi diberikan soeatoe mantri verpleger dengan beja-beja dari Negri, demi-kianlah oleh karena soedah ada kesanggopeannja.

Raad Kabupaten Soekaboemi.

1. *Anggaran taoen 1931.* Dengan soerat tertanggal 21 October 1930 Madjelis Gecommitteerden telah mengirimkan rentjana-anggaran taoen 1931 pada Raad. Menoeroet rentjana terseboet maka anggaran keloearan ditaksir djoemblah f 113.796,— diantara mana bagian ke I, Pemerintahan Kabupaten ditaksir f 14.619; bagian ke II, pemeriksaan pada pendapatan kabupaten f 6705; bagian ke III, pekerdjaän oemoem sekedar tidak masoek bilangan bagian-bagian jang berikoet f 59.200; bagian IV, penjebrangan-penjebrangan f 1000; bagian V, pendjabatan pembersihan f 722; bagian VII, tempat² pekoebroeran oemoem f 2478; bagian VIII, pendjabatan pengawasan pem-boeatan roemah f 1494; bagian IX, pendjabatan pasar f 6431; bagian X, tempat-tempat pemotongan f 1284; bagian XI, subsidie-subsidie f 175; bagian XIII pesanggrahan-pesanggrahan f 1776; bagian XIV pekerdjaän perihal kesehatan f 2660; bagian XV, daja oepaja oentoek memadjoekan kesehatan f 4765; bagian XVIII pekerdjaän tentang hoetang - hoetang f 4780; bagian XXI belandja jang tidak terkira f 3180;

Anggaran penerimaän tertoeap dengan djoemblah f 11.3796, diantara mana bagian ke 1 padjeg kesoeakaan oemoem dapat ditaksir f 5000; ba-gian ke 2 padjeg andjing f 100; bagian ke 3 biaja idin mendjoeal mi-noeman keras f 425; bagian ke 4, padjeg kendaraan f 11.000; bagian ke 5 padjeg atas pendjoealan petasan f 1500; bagian ke 6 biaja pengawan atas pemboeatan roemah (rooigelden) f 1200; bagian ke 7 pemeriksaan chewan dan daging f 1000; bagian ke 8, pengasilan dari peroesahaän pemotongan f 1800; bagian ke 9 pengasilan dari peroesahaän pasar f 12.500; bagian ke 10, pengasilan dari peroesahaän tempat-tempat mandi f 6000; bagian ke 12 pengasilan dari pesanggrahan-pesanggrahan f 440; bagian ke 13 pen-

gasilan d
mengoem
karang sa
silan f
gian ke
bantoean

Dari ka
dibawah

Seperti
ada sedik
hendaki s
di Tjibad
tan²nja. I
oentoek
semoea
jang men
wals, sed
mintaän s

Bantoea
bantoean
ini taoen
djadi acc

Dengan
regentscha
Akan teta
saldo dari
ialah nade
ziging 193

Agar so
bekerdja
poenjai ba

Selain
ada renda
ini tidak
sekali.

Kebanja
sedikit oe

Djoemb
djoenja pe

Kloearan
gadjih da
doedoek p

gasilan dari tempat pekoebroan oemoem *f* 360; bagian ke 23 idin oentoek mengoempoeikan telor-telor penjoe *f* 4100; bagian ke 24, hasil dari karang-karang sarang boeroeng *f* 833; bagian ke 26, opcenten dari padjeg pengasilan *f* 10.000; bagian ke 27, opcenten dari padjeg personeel *f* 2500; bagian ke 29, bantoean tetap dari Negri *f* 50.084; bagian ke 30, kenaekan bantoean dari Negri *f* 3231.

Dari katrangan jang diberikan oleh Madjelis Koemetir kami dapat koetip dibawah ini.

Seperti dalam taoen² jang laloe, djoega boeat taoen 1931 begrooting ini ada sedikit sekali, sehingga tidaklah akan tertjapai angan-angan jang dikehendaki seperti mengadakan gedoeng kaboepaten sendiri, penerangan djalan di Tjibadak, memboeka djalan Rambaj-Tjipendaij dan memboeat djembatan²nja. Djoega dalam taoen 1931 ada koerang sekali mengeloearkan oeang oentoek pemeliharaän² djalan sehingga dalam hampir 5 taoen ini beloem semoea djalan dapat dibereskan. Selain dari koerang oeang itoe, djoega jang mendjadi lantaran dari sebab regentschap hanja mempoenjai 1 stoomwals, sedang semestinja haroes mempoenjai 2 atau 3 stoomwals lagi. Permintaän subsidie oentoek membeli 1 stoomwals baroe beloem ada poatoesanja.

Bantoean dari Negri tiap² taoen ditetapkan *f* 50.084 dan kenaekan dari bantoean jang menoeroet begrooting 1930 hanja ditetapkan *f* 6010. Dalam ini taoen regentschap berkoeasa lagi boeat memasoekan wang *f* 150, mendjadi accrestoeslag besarnja *f* 6160.

Dengan dihapoeskannja sluitpoststelsel, maka wang saldo dari begrooting² regentschap ini dapat dimasoekkan dalam begrooting jang akan datang. Akan tetapi menoeroet penoetoepan begrooting kloearan dan penerimaän saldo dari begrooting 1929 ada berbedaän dari taksiran, sebab saldo itoe ialah nadeelig saldo, besarnja *f* 651,33, wang mana dalam begrootingswijziging 1930 akan dimasoekkan dalam begrooting 1930.

Agar soepaja hal ini tidak akan kedjadian, maka regentschap hendaklah bekerdja dengan soenggoeh², moedah-moedahan regenschap ini akan mempoenjai batig saldo goena mentjapai angan² tadi.

Selain dari itoe diterangkan bahwa rentjana penerimaän boeat taoen 1931 ada rendah ditaksirnja, jaitoe mengandoeng maksoed soepaja regentschap ini tidak mendapat roegi, sebab economie dalam ini waktoe ada moendoer sekali.

Kebanjakan onderdeel² ada koerang boeat taoen 1931 akan tetapi ada sedikit oentoeng dari pacht telor² penjoe dan sarang² boeroeng walet.

Djoemblah penerimaän ada sedikit naek akan tetapi tidak lantaran madjoenja peroesahaän² seperti ternjata dari moendoernja tempat pasar Tjisaat.

Kloearan² afd. I djoega ada tambah jaitoe berhoeboeng dengan naeknja gadjih dari masing² pegawai dan diadakannja atoeran pemberian wang doedoek pada lid-lid.

Dalam fatsal 69 dan selandjoetnja dalam afdeeling pemoengoetan padjeg², menoeroet poatoesan Madjelis Koemetir wang jang 5% oentoek memoengoet padjeg regentschap dari moelai 1 Januari 1931 tidak akan dikeloearkan lagi oleh seb hal memoengoet padjeg² itoe akan didjalankan oleh seorang ambtenaar dari regentschap, jang tertimbang tjoekoep dengan diberi ongkost perdjandjian.

Raad Kaboepaten Garoet.

I. *Mutatie*: Jang terpilih mendjadi gantinja toean *M. Kdr. Wiramihardja* jang dipindahkan dari bawahan Regentschap Garoet jaitoe toean *M. Oewon Satriapoetra*.

II. *Memilih lid Madjelis Koemetir*. Boeat gantinja toean *M. Kdr. Wira-mihardja* dengan acclamatie dapat terpilih toean *M. Ardjawinangoen*, wakil lid Madjelis Koemetir Oentoek gantinja toean *M. Ardjawinangoen* dapat terpilih mendjadi wakil lid toean *Rd. Dg. Soemawinata* (pers. 3. Jan. 1931).

III. *Merobah leeningsbesluit pindjeman f 30.000,— boeat mendirikan raadhuis*. Raad moefakat dengan robahan² redactie jang dipertimbangkan oleh Madjelis Gedeputeerden (pers. 3 Jan. 1931).

IV. *Menetapkan verordening-verordening*. Dalam persidangan tt. 3 Januari jtl. Raad telah menetapkan:

a. *Verordening robahan verordening hal pembakaran roti*.

Menoeroet soerat Madjelis Gedeputeerden tt. 2 October 1930, verordening tentang hal pembakaran roti dan mendjoeal roti telah ditrima baik oleh Madjelis itoe. Tetapi menoeroet timbangan Madjelis Gedeputeerden misih adalah beberapa hal jang haroes dibetoelkan. Meskipun begitoe Gedeputeerden menganggap bahwa kekoerangan-kekoerangan itoe tidak sedemikian roepa hingga akan menghalangi pengesahan.

Dari itoe Raad mengadakan robahan-robahan jang dibehendankan oleh Madjelis Gedeputererden.

b. *Verordening hal losmes-losmen*.

Ini verordening ditetapkan lagi menoeroet toedoehannja Madjalis Gedeputeerden soepaja dapat disahkan.

c. *Verordening oentoek memadjoekan keamanan, kebersihan, keberesan, ketentremen dan kesehatan oemoem*.

Lantaran verordening ini beloem bisa disahkan oleh Madjelis Gedeputeerden, maka verordening haroes ditetapkan lagi menoeroet toedoehan-toedoehan Madjelis terseboet.

d. *Verordening menjegah adanja roemah tempat pelatjoeran*.

Da
oento
berho
Arm
soep
e. V e r
Ol
terpa
doeh

Raad K

I. *Mutatie*
letakkan
Tjirebon.
bernoer D
sebagai g
toean Soe
II. *Menet*
financieel
keadanja;
dan roema

Padjeg
berhoeboe
f 9.000,—
mengoeati
poen belo

Pada p
menjataka
oentoek
sebab dim
keperloeat
tetap diad
rentjana a

Satelah
ditetapkan
Anggara
I, Pemerin
jang tidak
djaan pem
f 115,— ;
tan"; bagi

Dalam persidangan jang laloe telah ditetapkan verordening tersebote oentoek menjegah adanja prampoean djahat di djalan-djalan. Sekarang berhoeboeng dengan circulairnja kepala dari Tucht-opvoeding dan Armwezen minta ditetapkan lagi satoe verordening jang maksoednja soepaja bisa menjegah roemah-roemah tempat pelatjoeran.

e. Verordening hal mendjoeal soesoe.

Oleh karena verordening ini beloem bisa disahkan oleh Gedeputeerden, terpaksa Raad merobah verordening ini menoeroet toedoeahan-toedoeahan Gedeputeerden.

Raad Kaboepaten Tjerebon.

I. *Mutaties*. Toean-toean *Wiriadipoera*, *Soeëb* dan *Soetadiwiria* telah meletakkan djabatannja sebagai lid lantaran pindah keloear dari Regentschap Tjerebon. Sebagai gantinja toean *Wiriadipoera* telah di angkat oleh Goebornoer Djawa Barat toean *Sasmitamihardja*, goeroe di Karangsemboeng, sebagai gantinja toean *Soeëb* terpilih toean *Abas*, sedang oentoek gantinja toean *Soetadiwiria* haroes diadakan „oplezing” lagi.

II. *Menetapkan begrooting taoen 1931*. Menoeroet ketrangan Voorzitter finacieel beheer ada tertimbang menjenangkan. Begrooting ada sehat keadanja; tandanja adalah termoeat satoe post oentoek beli kantor dan roemah Regentschapswerken sebanyak f 15.000.

Padjeg kendaraan boeat pedati dari f 10,— di toeroenkan djadi f 7.50, berhoeboeng dengan mana taksiran pendapatan padjeg kendaraan ada f 9.000,— lebih rendah dari taksiran taoen 1930. Akan tetapi hal ini tidak mengoeatirkan apa-apa, sedang wang sisah dari taoen 1929 jang f 6.214,59 poen beloem dimasoekkan dalam begrooting ini.

Pada pembtjaraan satoe-satoenja pasal toean *Hilman Djajadiningrat* menjatakan tidak kesatoedjoeannja sama porstel Voorzitter soepaja post oentoek ongkos persidangan Raad dan Madjelis Koemetir di tiadakan, sebab dimana-mana djoega soedah djadi kebiasaan disediakan post oentoek keperloeian itoe. Madjelis Koemetir tidak berkeberatan, maka post itoe tetap diadakan, sedang banjakknja ditetapkan f 200,—. Afdeeling I menoeroet rentjana ada f 24.427,— dirobah djadi f 24.627,—.

Satelah lain-lainja pasal di bitjarakan dengan pandjang lebar begrooting ditetapkan seperti berikoet.

Anggaran keloearan ditetapkan djoemblah f 202.133,— diantara mana bagian I, Pemerintah Kaboepaten f 24.627,—; bagian II, pekerdjaan oemoem, sekedar jang tidak termasuk dalam bagian-bagian lain f 143.117,—; bagian III, pekerdjaan pembersihan f 3.690,—; bagian IV, tempat² pekoeboran oemoem f 115,—; bagian V, Rooiwezen (Pengawasan pembikinan roemah) „peringatan”; bagian VI, peroesahaan Pasar f 9.797,—; bagian VII, pemeriksaan

chewan dan daging *f* 4953,— ; bagian VIII, penjediaan aer minoem *f* 100,— ; bagian IX, subsidie² pada perhimpoean Locole Belangen *f* 25,— , pada poekoempoelan Pamitran *f* 600,— , pada Nederlandsche-Indische Wegen-vereening *f* 50,— , dan pada perkoempoelan goena memperbaiki nasibnja orang² *f* 50,— , atau djoemblah subsidie² *f* 725,— ; bagian XI, pekerdjaan kesehatan *f* 2517,— ; bagian XIII, oetang² *f* 1469,— ; bagian XV, panerangan djalan *f* 805,— ; bagian XVI, kloearan jang tidak tentoe *f* 6970,— .

Anggaran penerimaän ditetapkan djoemblah *f* 202.133,— diantara mana onderdeel 2, padjeg keramean omoem *f* 6000,— , onderdeel 2, padjeg andjing *f* 800,— ; onderdeelen 4, pembajaran dari idinan djoeal minoeman keras *f* 720,— ; onderdeel 5, padjeg memakai djalan dengan kendaraan dan alat pembawaan jang tidak pakai motor *f* 22.000,— ; onderdeel 6, beja mengamat-amati atas pembikinan roemah *f* 3000,— ; onderdeel 7, pemeriksaan chewan dan daging *f* 6000,— ; onderdeel 8, tempat pemotongan *f* 750,— ; onderdeel 9, peroesahaan pasar *f* 18.500,— ; onderdeel 12, idinan memakai djalan *f* 2000,— ; onderdeel 13, boenga wang jang disimpan *f* 800,— ; onderdeel 14, padjeg petasan *f* 1800,— ; onderdeel 21, pendapatan polikliniek *f* 600,— ; onderdeel 22, pendapatan dari obat² *f* 500,— ; onderdeel 24, subsidie Negri oentoek memperbaiki djalan Sindanglaoet — Pengarengan *f* 21.100,— ; onderdeel 25, soembangan tetep dari Negri *f* 99.483,— ; onderdeel 26, toeslag dari Negri boeat aceres dari segala kloearan jang tidak mendatangkan hatsil *f* 15.156,—

Begrooting ini ditetapkan oleh Raad dalem persidangannja tanggal 26 Nov. 1930.

Personalia.

Verkozen tot leden:

van den provincialen raad van Midden-Java de heeren J. R. Kessler en J. van Aalen, beiden assistent-resident wonende te Kendal en Salatiga.

Benoemd tot lid:

van denzelfden provincialen raad, de heer Mas Soerohamiprodjo, gepensioneerd patih van Salatiga.

Boekwerken.

Kalender ten dienste van secretariën. Van deze kalender, welke sinds eenige jaren regelmatig door den heer Soodt, gemeentesecretaris van Pematangsiantar, wordt samengesteld, ontvingen wij in dank de uitgave 1931.

Op menige secretarie zal deze kalender ook in 1931 een plaatsje worden

ingeruim
staande

Jaarve
het jaarv
zichtelijk
omtrent
Raad en
deeren le

Exam
deelname
ging een
Indië, uit
gedeelte
mondelin

Het lig
afnemen
den uitsl
wordt toe

Aangift
benevens
bij den h
Zij mo
Prograr
Kerchman

Subsidie
uitgifte v
afwikkelin
verschillen
Vereenigin
Het fina
1 Februar

Aanbied
Aneta ber
Majesteit
is aangebo
de Decent
voor Loca

ingeruimd om weder benut te worden als hulpmiddel, om tijdig de bestaande voorschriften uit te voeren.

Jaarverslag der Provincie Oost-Java. Onder dankzegging ontvingen wij het jaarverslag over 1929 der Provincie Oost-Java. Deze op zeer overzichtelijke wijze samengestelde omvangrijke uitgave bevat tal van gegevens omtrent den werkkring, bevoegdheden, verrichtingen enz. van den Provinciaal Raad en van het College van Gedeputeerden en zal voor velen een te waardeeren leidraad vormen.

Officieele Mededeelingen.

Examen Locale Administratie 1931. (B. Middelbare rangen). Bij voldoende deelname zal in 1931 wederom worden afgenomen het examen ter verkrijging eener acte van bekwaamheid in de locale administratie in Nederlandsch-Indië, uitgaande van de Vereeniging voor Locale Belangen. Het schriftelijk gedeelte zal eventueel plaats hebben in de tweede helft van April, het mondeling gedeelte in de tweede helft van Mei.

Het ligt in de bedoeling het schriftelijk deel van het examen te doen afnemen in of in de omgeving van de woonplaats van den candidaat. Van den uitslag daarvan zal afhangen of de candidaat tot het mondeling gedeelte wordt toegelaten. Het mondeling examen zal te Semarang worden afgenomen.

Aangiften, welke moeten bevatten naam en voornaam(en) van den candidaat benevens plaats en datum van geboorte, worden vóór 15 Maart a.s. ingewacht bij den heer F. W. M. Kerchman, Semarang.

Zij moeten vergezeld gaan van een bedrag van 25 gulden examengeld.

Programma's van het examen zijn kosteloos verkrijgbaar bij den heer Kerchman voornoemd.

Subsidies voor 1931. Ten einde het mogelijk te maken, dat de met de uitgifte van het Decentralisatie-gedenkboek verband houdende geldelijke afwikkelingen een vlot verloop hebben, wordt hierbij tot de besturen der verschillende autonome gemeenschappen het verzoek gericht, de voor de Vereeniging bestemde subsidies mogelijk spoedig te willen zenden.

Het financieel verslag over 1930 is opgenomen in Locale Belangen van 1 Februari jl.

Aanbieding Decentralisatie-Gedenkboek aan Hare Majesteit de Koningin. Aneta berichtte reeds eenigen tijd geleden, dat op 8 Januari jl. aan Hare Majesteit de Koningin een exemplaar van het Decentralisatie-Gedenkboek is aangeboden door de heeren Mr. A. B. Cohen Stuart, oud Adviseur voor de Decentralisatie, en W. J. A. C. Bins, Bestuurslid van de Vereeniging voor Locale Belangen.

Bij de aanbieding bracht Mr. Cohen Stuart in herinnering, dat ingevolge de Decentralisatiewet in 1905 de eerste Indische Gemeenten waren gesticht en dat in den loop van 1930 dit feit in Indië plechtig was herdacht, waarbij veel waardeering was getoond voor hetgeen als gevolg van de oorspronkelijke regeeringsdaad in verschillende deelen des lands was tot stand gebracht; dat de Vereeniging voor Locale Belangen besloten had aan de herdenking deel te nemen door de uitgifte van een gedenkboek, een werk, waarin zou worden vastgelegd wat in de afgelopen 25 jaren was tot stand gebracht; dat hierbij medewerking was verleend door de autonome gemeenschappen en steun gegeven door de Indische Regeering; dat de Vereeniging, nu het werk gereed was, de behoefte had gevoeld om een bijzonder gebonden exemplaar aan te bieden aan Hare Majesteit de Koningin, onder Wier bewind de decentralisatie was tot stand gekomen; dat de band misschien wel rijker zou zijn uitgevallen, als deze tijd van economische depressie niet tot zekere soberheid had genoodzaakt; maar dat de ware rijkdom van het boek te vinden was in den inhoud, die getuigenis aflegt van veel vruchtbaren arbeid, van ijver en toewijding aan de belangen der gemeenschap, die der inheemsche bevolking zeker niet in de laatste plaats.

Hare Majesteit de Koningin nam het werk bijzonder vriendelijk in ontvangst, richtte tot den heer Bins verscheidene vragen over het werk der vereeniging; Zij bladerde het boek van het begin tot het eind door en toonde door tal van opmerkingen en vragen Haar belangstelling; Zij uitte Haar bewondering voor de foto's en constateerde, dat de samenstelling van het geheel veel moeite en werk moest hebben gekost; zeide dat Zij van den inhoud nader nog gaarne diepergaand kennis zou nemen. Ten slotte verzocht zij, op hartelijken toon, aan de vereeniging wel haar dank en waardeering te willen overbrengen.

De heeren Bins en Cohen Stuart hebben de overtuiging gekregen, dat het een gelukkige gedachte der vereeniging is geweest, dit Gedenkboek aan Hare Majesteit te doen aanbieden.

In aansluiting op dit verslag dient nog te worden vermeld, dat op 9 December een exemplaar, geheel overeenkomende met die welke aan Hare Majesteit de Koningin en den Minister van Koloniën werden aangeboden, door den Voorzitter der Vereeniging, daartoe in bijzonder gehoor ontvangen, aan Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal werd overhandigd. Zijne Excellentie nam dat exemplaar onder het uitspreken van een woord van dank aan het Bestuur in ontvangst.

Ook werden door den Voorzitter gewone exemplaren van het gedenkboek reeds op 10 December aangeboden aan den Vice-president van den Raad van Indië, den Voorzitter van den Volksraad en den Directeur van Binnenlandsch-Bestuur, welke autoriteiten alle met groote aandacht van

het ge
zoowel
keurig
bekroon
Van o
Heer C
Raad, d

het gedenkboek kennisnamen en bijzondere woorden van lof uitspraken zoowel voor het initiatief door onze Vereeniging genomen als voor het keurig uitgevoerde gedenkboek, het resultaat, waarmee dat initiatief werd bekroond.

Van den nieuw benoemden Vice-president van den Raad van Indië, den Heer C. W. Bodenhausen, alsmede van het pas afgetreden lid van dien Raad, den Heer W. P. Hillen, werden zeer waardeerende brieven ontvangen.

18e Jaar

L

Or

D
O
d
e

Re

Vaste m

Opneming

Stukken
Semarang,
Pendrian
Re

Herzier

In een
deze niet
in de pr
oude ste
in de Tv
behandel
van zelf,
greep kan
terugslaan

Vooraf
en Staat
de verhou
belangrijk
hebben d
ch met
en wetsc
n de St